

Statenvoorstel nr. PS/2019/1100472

Monitor Overijssel 2019-I

Datum	GS-kenmerk	Inlichtingen bij
10 juli 2019	2019/0149856	B.J. Deuten, telefoon 06-52091484 e-mail: BJ.Deuten@overijssel.nl

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Monitor Overijssel 2019-I

Bijlagen

- I Ontwerpbesluit nr. **PS/2019/1100472** (bijgevoegd)
- II Budgettaire gevolgen van de 10e wijziging van de Begroting 2019 (bijgevoegd)
- III Budgettaire gevolgen van de 102e wijziging van de Begroting 2019 (bijgevoegd)
- IV Meerjarenoverzicht reserves, voorzieningen en doeluitkeringen (bijgevoegd)
- V Normenkader rechtmatigheid (bijgevoegd)

Samenvatting van het voorgestelde besluit

Hierbij bieden wij u de Monitor Overijssel 2019-I aan, met de daarbij behorende 10e en 102e wijziging van de Begroting 2019. In deze eerste voortgangsrapportage van 2019 rapporteren wij over de uitvoering van de Begroting 2019.

De Monitor Overijssel 2019-I is een rapportage op afwijkingen. Daartoe wordt iedere prestatie van een financiële, inhoudelijke en integrale kleurscore voorzien. Inhoudelijke en/of financiële afwijkingen van de begroting, leidend tot een oranje of rode kleurscore, worden toegelicht.

Wij stellen u voor om de Monitor Overijssel 2019-I, het normenkader 2019, de begrotingswijzigingen, de investeringskredieten en de benoemde beslispunten vast te stellen.

Inleiding en probleemstelling

De Monitor Overijssel is een rapportage op afwijkingen en kan vanaf 12 juni 2019 17.00 uur worden geraadpleegd via <http://destaatvan.overijssel.nl>. Peildatum voor de in de Monitor Overijssel 2019-I opgenomen bestedingen is 7 mei 2019.

Inleidende tekst Monitor

Hieronder is de stand van zaken opgenomen van relevante ontwikkelingen uit de afgelopen maanden. Deze tekst wordt als inleidende samenvatting opgenomen in de Monitor.

Regiodeals

Vanuit de Overijsselse regio's zijn in 2018 vijf voorstellen voor een Regiodeal ingediend (PS/2018/687). Ze sloten aan bij het provinciale beleid op het gebied van innovatie, vestigingsklimaat, circulaire economie, talent, etc. Zo hebben bijvoorbeeld de regio's Twente en Zwolle het human capitalbeleid concreet vertaald in scholingsfondsen en mobiliteitsaanpakken.

Eind vorig jaar kende het kabinet de Regiodeal Twente 'Groen Technologisch Topcluster' toe. Ondernemers, overheden en kennisinstellingen werken in de Twente Board samen aan de economische versterking van Twente en hebben gezamenlijk dit voorstel, passend binnen de Agenda voor Twente ontwikkeld. Een regionale stuurgroep werkt de Regiodeal uit. Ondertekening van de deal met het Rijk is voorzien in juni 2019. In het kader van de ontwikkeling van fotonica is aan Twente ook een Rijksbijdrage toegezegd vanuit de Regiodeal Eindhoven.

De voorstellen voor de Regiodeals Regio Zwolle (Human Capital Agenda Regio Zwolle 2019-2022), Cleantech Regio, Meerjarenprogramma Leefbaar Giethoorn en Stimuleringsfonds Asbestdaken en Toekomstgerichte erven zijn niet gehonoreerd met een Rijksbijdrage. Voor deze programma's is provinciaal budget beschikbaar gesteld. De regio's concretiseren de plannen, later dit jaar volgt een investeringsvoorstel.

Verder is de Regio Deal Zuidoost-Drenthe, waar de gemeente Hardenberg deel vanuit maakt, door het kabinet gehonoreerd. Naar verwachting wordt de provincie gevraagd de middelen die door de gemeente Hardenberg zijn ingebracht te co-financieren.

Krachtige economie

Bereikbaarheid weg

Goede bereikbaarheid is een voorwaarde voor (economische) ontwikkeling en draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Regionale bereikbaarheid over de weg willen we borgen door opwaardering en instandhouding van provinciale en rijkswegen (A1, A28, N50, N35). Het eindbeeld van de N35 (2x2 rijbanen, 100 km/uur) is grotendeels gerealiseerd c.q. in voorbereiding. Dit is niet het geval voor het wegvak Wijthmen - Nijverdal, hoewel daar wel verkeersveiligheidsmaatregelen worden getroffen. Om de koers richting Rijk te bepalen is in de zomer van 2018 een quickscan uitgevoerd naar de mogelijkheden, inclusief een actuele kostenraming. De resultaten daarvan zijn aan de minister IenW aangeboden. Mede naar aanleiding van moties vanuit de Tweede Kamer en Provinciale Staten overleggen we met het ministerie over een vervolg.

Infrastructuur spoor

Diverse regionale spoorlijnen zijn de afgelopen jaren aangepakt. Voor de Kamperlijn zijn in december 2018 in samenspraak met gemeenten, ProRail en Keolis afspraken gemaakt over de opening van station Zwolle Stadshagen. De maatregelen hiervoor worden in 2019 uitgevoerd en zijn gericht op het openen van station Stadshagen in december 2019.

OV-knoop Zwolle

Op 9 februari is de busbrug bij station Zwolle met het Busbrugfestival feestelijk geopend. Dagelijks rijden er zo'n 1200 bussen over de brug naar het nieuwe busstation aan de zuidzijde. Deze oplossing draagt bij aan een optimaal functionerende openbaar vervoerknoop en is een belangrijke randvoorwaarde voor verdere gebiedsontwikkeling, zoals de in maart gestarte aanleg van een klimaat adaptieve fietskelder aan de noordzijde.

Proeftuinen cultuur

In aanloop naar nieuw landelijk cultuurbeleid vanaf 2021 ondersteunt de minister van OCW in 2019-2020 proeftuinen. Deze komen voort uit de cultuurprofielen van de stedelijke regio's. In de proeftuinen pakken de overheden, cultuurinstellingen en andere partners in de regio inhoudelijke én regionale thema's projectmatig aan. Het Rijk financiert de proeftuinen mits gemeenten en provincie meebetalen. Wij hebben de minister laten weten dat wij de proeftuinen Kunst+Landschap (stedendriehoek), Makers en Generators (Twente) en het Hybride Productiehuis (regio Zwolle) co-financieren. De Minister heeft op 26 april besloten deze proeftuinen te financieren met in totaal bijna 1 miljoen euro; een kwart van het totaal beschikbare landelijke budget. Daarnaast ondersteunen wij samen met Gelderland de proeftuin Meertaligheid van We the North, waarmee uitvoering wordt gegeven aan het convenant Nedersaksisch.

Human Capital

Het Human Capital Programma is volop in uitvoering en de middelen zijn nagenoeg besteed. Er is veel aandacht voor leerwerktrajecten voor kwetsbare groepen, inmiddels zijn er in 2019 voor 300 trajecten aanvragen ingediend. Verder zijn er in de regio's projecten gestart om leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs met wetenschap en technologie te laten kennismaken, heeft de SER haar middellange termijn advies over mbo 2-3 en de arbeidsmarkt in Overijssel uitgebracht en is het Twents fonds voor Vakmanschap gestart. Tot slot worden alle actuele ontwikkelingen op de Overijsselse arbeidsmarkt overzichtelijk bijeengebracht op het online platform ArbeidsmarktInZicht.nl.

Nieuwe energie

De alliantie Nieuwe Energie Overijssel (NEO) werkt aan 20% nieuwe energie in 2023. Bedrijven en industrie zijn een belangrijke partner. Nouryon (voorheen AkzoNobel) en Twence hebben in februari 2019 een overeenkomst gesloten waarmee Nouryon de zoutproductie verder verduurzaamt door gebruik van duurzame stoom uit de biomassa-energiecentrale van Twence. Hiermee wordt jaarlijks een besparing gerealiseerd van circa 70 miljoen kubieke meter aardgas.

Aantrekkelijke leefomgeving

Volop dynamiek in het natuurbeleid

Evaluatie droogte

De evaluatie van de droogte tijdens de zomer van 2018 maakt duidelijk dat deze het gevolg is van de klimaatverandering. Samen met onze partners werken we hard aan maatregelen om beter voorbereid te zijn op vaker optredende droogte in de toekomst en op het beperken van de gevolgen ervan. We hebben ruim 2 miljoen euro subsidie toegekend voor watermaatregelen (kwantiteit en kwaliteit) vanuit het programma Zoetwatervoorziening Oost Nederland en de regionale regeling Deltaplan Agrarisch Waterbeheer.

Natuurbeleid

Dit voorjaar ontstond maatschappelijke onrust door de bomenkap die in enkele Natura2000-gebieden nodig is om de natuurdoelen te bereiken. We onderzoeken met de terreinbeheerders Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Landschap Overijssel of het mogelijk is om in de nabije toekomst minder bomen te kappen in natuurgebieden.

Inwoners en natuur bij elkaar brengen

In het programma Natuur voor Elkaar brengen we inwoners en natuur dichterbij elkaar. Veel straten melden zich aan voor de prijsvraag voor de groenste straat van Overijssel. De drie beste ontwerpen kregen een prijs. Voor de vergroening van schoolpleinen hebben we 54 aanvragen ontvangen en we verwachten er dit jaar nog 50. We zien steeds meer gemeenten werk maken van het vergroenen van steden en dorpen. Niet alleen om de effecten van klimaatverandering terug te dringen, maar ook om de woonomgeving aantrekkelijker te maken en te zorgen dat inwoners natuur laagdrempelig en dichtbij kunnen beleven.

Programma Aanpak Stikstof (PAS)

De Raad van State heeft met haar uitspraak een streep gehaald door heel veel vergunningen die nog niet onherroepelijk zijn. Daarnaast heeft het wegvallen van de PAS als toetsingskader voor vergunningen in het kader van de Wet natuurbescherming grote impact op ontwikkeling van zowel landbouw, natuur als economie. Samen met de PAS-partners beraden wij ons hierop en betrekken hierbij ook wat dit betekent voor onze personele inzet op dit dossier.

Ontwikkelopgave Natura 2000

Voorjaar 2019 is de jaarlijkse actualisatie van het financiële prognosemodel voor de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland (NNN) afgerond. De Ontwikkelopgave Natura2000 is het omvangrijkste onderdeel dat via deze reserve wordt gedekt. De uitvoering van de Ontwikkelopgave Natura 2000 is in volle gang. De samenwerking met de partners van Samen werkt beter blijft zijn vruchten afwerpen en de planuitwerking van de eerste fase nadert zijn voltooiing.

De financiële actualisatie 2019 laat zien dat er nog steeds een risico bestaat dat de uitgaven hoger zullen uitvallen. In de Perspectiefnota 2019 hebben wij dat reeds gemeld, samen met de noodzaak stevig te sturen op uitgaven en risico's ("scherp aan de wind varen"). In dat kader hebben wij besloten om voor de Natura-gebieden Wieden/Weerribben het maatregelpakket in samenspraak met de partners aan te passen met behoud van de vastgestelde Natura2000-doelen. In de Perspectiefnota 2019 hebben wij ook gemeld, dat het desondanks mogelijk noodzakelijk zal zijn om aanvullende voorstellen te doen ten laste van de financiële ruimte vanaf 2022. Voor de maatregelen die in de eerste periode (tot en met 2021) genomen moeten worden, zijn als zodanig voldoende middelen beschikbaar. Extra middelen zijn op dit moment daarom niet nodig voor de voortgang.

Kanaal Almelo de Haandrik

Vanuit de omgeving van het kanaal Almelo de Haandrik hebben wij veel schademeldingen ontvangen. Door de schademelders wordt een link gelegd met de opwaardering van het kanaal, enige jaren geleden.

Met de omgeving is afgesproken dat we onderzoek doen naar de oorzaak van de schades en de wijze waarop schades in de toekomst kunnen worden voorkomen. Indien blijkt dat de provincie (mede)veroorzaker is van de schades zal de provincie deze schades vergoeden. Hiervoor zijn tot nu toe geen middelen gereserveerd.

Programmatische aanpak asbestbodemsanering

Provincie Overijssel en de gemeenten Borne, Haakbergen, Hellendoorn, Hof van Twente, Rijssen-Holten, Twenterand en Wierden hebben middels een Bestuursvereenkomst een Projectbureau Bodemasbestsanering (BAS) ingesteld, om programmatisch de bodemasbestsanering aan te pakken. Het projectbureau is organisatorisch ondergebracht bij de gemeente Hof van Twente en voert namens de gemeenten het onderzoek uit en begeleidt de uitvoering van de saneringen.

Het uitvoeringsprogramma 2019 is door het Projectbureau voorbereid en bestuurlijk vastgesteld.

Om slagvaardig de uitvoering op te kunnen pakken is een gezamenlijke strategisch beleid voor de inkoop en aanbesteding van werkzaamheden vanuit het project uitgewerkt en vastgesteld. Het BAS heeft werkprocessen ingeregeld om de informatie gestructureerd vast te leggen, zicht te krijgen en te houden op planning en voortgang van onderzoeken en saneringen. In overleg met gemeenten heeft het BAS diverse persberichten gepubliceerd en een website gemaakt waarmee inwoners en bedrijven in contact kunnen komen met het Projectbureau. Gemeenten blijven opdrachtgever voor onderzoek en uitvoering. In 2019 worden 77 locaties onderzocht. Voor een deel zullen saneringen worden uitgevoerd.

Goed bestuur

Statenverkiezingen

In maart zijn de Provinciale Statenverkiezingen gehouden. We hebben in de campagne samengewerkt met de waterschappen Drents Overijsselse Delta en Vechtstromen en ons bij de opkomstbevordering sterk gericht op jonge inwoners die voor het eerst stemden. De campagne DemoCrazy ondersteunde dit. We kijken terug op een geslaagd verkiezingsproces waarin de opkomst met 10% is gestegen ten opzichte van 2015. Opvallend in deze verkiezingen is de komst van twee nieuwe partijen.

Eigentijds bestuur

Met Studio Vers Bestuur werken we met een steeds verder groeiend netwerk aan partijen (gemeenteraden, colleges, griffiers, maatschappelijke organisaties, ondernemers en, vooral, inwoners van Overijssel) aan nieuwe vormen van eigentijds bestuur. Dit doen we inmiddels in 35 (experimentele) projecten. Wij leren hier continu van en wij vertalen deze lessen voor andere partijen in Overijssel. Met de Statenleden kijken we hoe zij op een eigentijdse manier invulling kunnen geven aan hun rol, in een wereld die vraagt om nieuwe vormen van samenwerking en betrokkenheid van inwoners bij de uitvoering van provinciaal beleid. Dit vraagt om meer betrokkenheid van Statenleden aan de 'voorkant' van dat beleid.

Ondermijning

Op het gebied van ondermijning hebben we afspraken gemaakt met in- en externe partners over screening, informatie-uitwisseling en gezamenlijk uitvoeren van projecten. Bij subsidieverlening, vergunningverlening en grondzaken zijn goede afspraken gemaakt over wie en wanneer, aanvragers worden gescreend. We werken daarbij risicogericht. Wat betreft de integriteit van onze organisatie zijn we gestart met een bewustwordingscampagne.

Participatie samenleving

De Monitor Overijssel 2019-I is een openbaar document. Belangstellenden kunnen via de site kennis nemen van de ontwikkelingen in de uitvoering van de begroting 2019 van de provincie Overijssel.

Overwegingen

Onderstaand wordt de inhoud van de Monitor Overijssel 2019-I in hoofdlijnen beschreven.

Achtereenvolgens wordt ingegaan op de volgende aspecten:

- 1 Kleurscores
- 2 Begrotingswijzigingen
- 3 Overige beslispunten (o.a. wegens afwezigheid Perspectiefnota).
- 4 Opvolging aanbevelingen Audit Commissie bij Monitor 2018-II
- 5 Normenkader rechtmatigheid

1 Kleurscores

In de Monitor wordt voor iedere prestatie uit de Begroting 2019 een prognose afgegeven of deze volledig (groen), deels (oranje) of niet (rood) gerealiseerd wordt (verwachting einde jaar). Ook wordt via een financiële kleurscore een duiding gegeven van de mate waarin het budget besteed wordt in dit begrotingsjaar. De inhoudelijke en financiële kleurscore resulteren in een integrale kleurscore.

De kleurscores voor de prestaties worden bepaald aan de hand van de vastgestelde systematiek. De toelichting op deze kleurensystematiek vindt u via de knop 'leeswijzer' in de bovenste menubalk op de website van de Monitor.

De Monitor 2019-I levert qua kleurscores het volgende beeld op:

Monitor Overijssel 2019-I			
Kleurscore	Inhoud	Financiën	Integraal
Groen	143	146	143
Oranje	11	7	10
Rood	1	2	2
	155	155	155

De toelichting op de oranje of rood gekleurde prestaties is opgenomen in de Monitor.

2 Begrotingswijzigingen

Het beleid voor de begrotingswijzigingen is opgenomen in de Leeswijzer bij de Monitor onder het kopje "Begrotingswijzigingenbeleid".

Via deze Monitor doen wij u voorstellen voor wijziging van de begroting. De begrote lasten in 2019 worden daarmee verhoogd met € 57,9 miljoen, de begrote baten in 2019 worden verhoogd met € 53,9 miljoen. Wij stellen u voor om het saldo van € 4,0 miljoen te onttrekken aan de Algemene Reserve.

Onderstaande tabel geeft een totaalbeeld van de voorgestelde begrotingswijzigingen in 2019. Onder de tabel geven wij een nadere toelichting op hoofdlijnen. Alle individuele PS- en GS-wijzigingen lichten wij toe op de site van de Monitor. Per kerntaak hebben wij daartoe de voorgestelde wijzigingen opgenomen onder de knop 'Financieel overzicht'. Aanvullende financiële informatie is bovendien per prestatie opgenomen onder het kopje 'Financiën'.

Mutaties begrotingswijzigingen 2019							
<i>in duizenden euro's</i>							
	GS		PS		Totaal		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Reguliere budgetten	2.269	2.269	4.014	-	6.283	2.269	4.014
uKvO	30.202	30.202	3.076	3.076	33.278	33.278	-
Overige reserves	300	300	18.070	18.070	18.370	18.370	-
Totaal	32.771	32.771	25.160	21.146	57.931	53.917	4.014

Analyse resultaat en Algemene Reserve

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er per saldo sprake is van een verwacht negatief saldo over 2019 van € 4,0 mln. Dit saldo komt ten laste van de Algemene Reserve.

Het saldo van € 4,0 mln is als volgt opgebouwd (via PS-wijzigingen):

- € 3,4 mln nadeel: door een aanpassing van de financiële regelgeving mogen wij een deel van de automatiseringslasten niet langer afschrijven, maar dienen wij dit direct ten laste te brengen van het jaar waarin ze gemaakt worden. Reden is dat de software niet ons eigendom is. De software is eigendom van het Shared servicecenter ONS. Dit leidt in 2019 tot extra lasten van € 3,4 miljoen op de prestaties 10.2.1 tot en met 10.2.3 en prestatie 10.5.5. Voor de komende jaren vallen juist afschrijvingslasten vrij. Daarmee is dit per saldo budgettair neutraal. Deze vrijval verwerken wij via de begroting 2020 en is niet opgenomen in deze Monitor.

- € 0,6 mln nadeel: de nieuw afgesloten cao leidt in 2019 tot extra lasten van € 0,6 miljoen.
- € 0,5 mln nadeel: wij hebben een deel van de N763 overgedragen aan de gemeente Kampen. Hiervoor hebben wij een afkoopsom voor het toekomstig onderhoud betaald van € 0,5 miljoen. Dit leidt tot een nadeel in 2019 op prestatie 4.7.1 van € 0,5 miljoen. Vanaf 2020 treedt een voordeel van € 36.000 op in verband met wegvallende onderhoudskosten.
- € 0,4 mln voordeel: de kapitaallasten in 2019 van enkele investeringen vallen lager uit dan begroot omdat de gerealiseerde investeringen in 2018 uiteindelijk lager uitvielen dan was aangenomen bij het opstellen van de begroting 2019. Dit leidt tot een voordeel van € 0,4 miljoen op de prestaties 10.5.5. en 10.5.6.
- € 0,1 mln voordeel: zoals in de jaarrekening 2018 gemeld lopen vanaf 2019 alle pensioenverplichtingen voor voormalige bestuurders vanaf 2019 via de Voorziening APPA. Ten laste van het jaarrekeningresultaat 2018 is hiervoor budget toegevoegd aan deze voorziening. Vanaf 2019 kan het structurele budget voor deze lasten daarom vervallen. Dit leidt tot een meevaller van € 0,1 miljoen op prestatie 7.3.7.

Daarnaast zijn er nog de volgende rechtstreekse mutaties in de Algemene Reserve:

- een storting in de Algemene Reserve vanuit de Algemene Risicoreserve van € 953.000 wegens vrijval van een garantstelling.
- een onttrekking uit de Algemene Reserve van € 250.000 voor dekking van kosten Memorymuseum.

Het nadelige saldo over 2019 van € 4,0 mln, de storting van € 953.000 en de onttrekking van € 250.000 leiden per saldo tot een onttrekking van € 3,3 mln uit de Algemene Reserve.

Naast bovenstaande mutaties met gevolgen voor het resultaat, bevat de monitor ook de nodige budgettair neutrale mutaties. Wij maken daarbij onderscheid tussen GS en PS wijzigingen. Via deze monitor autoriseert u de GS-wijzigingen. Onderstaand lichten wij de omvangrijke posten (groter dan € 1 mln, bedragen in miljoenen euro's) nader toe:

Reguliere budgetten

	<i>Prestatie</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
• <i>GS-wijzigingen</i>			
Extra budget door bijdragen derden voor zoetwaterprojecten	1.5.1	1,7	1,7
• <i>PS-wijzigingen</i>			
Geen posten groter dan € 1 mln.			

Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel

Opmerking: het saldo tussen de lasten en de baten wordt verrekend met de reserve uKvO.

	<i>Prestatie</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
• <i>GS-wijzigingen</i>			
Ruimte voor de rivier, verrekening projectkosten met RWS	8.1.1	18,2	-
Verduurzaming bus concessie IJssel-Vecht	4.2.1	5,0	-
Voorfinanciering MIT 2019	5.3.2	2,0	-
Infrawerkzaamheden spoor Zwolle – Enschede	4.2.6	1,2	-
<i>PS-wijzigingen</i>			
• Inzet restantbudget uKvO t.b.v. innovatie Agro & Food keten	3.4.4	2,1	-
• Breder doelgroep regeling statushouders	1.1.3	1,0	-

Overige reserves

Opmerking: het saldo tussen de lasten en de baten wordt verrekend met de betreffende reserves.

• <i>GS-wijzigingen</i>			
Geen posten groter dan € 1 mln.			
• <i>PS-wijzigingen</i>	<i>Prestatie</i>	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>

Reserve bodemsanering			
- Extra kosten asbestbodemsanering Gijmink B	2.3.3	12,4	1,7
- Extra budget asbestbodemsanering	2.3.3	2,3	-
Reserve Europese programma's			
- Optimaliseren budgetritme voor cofin. Europese subsidies (zie de toelichting onder "Beslispunten" hieronder)	5.3.3	4,8	-
Algemene risicoreserve			
- Onderzoekskosten kanaal Almelo – De Haandrik	4.7.1	1,1	-
Algemene Financieringsreserve			
- Voorfinanciering partijen actieplan weidevogels	3.1.4	-1,1	-
Reserve dekking kapitaallasten			
- Verbreding fietspad, storting t.b.v. toekomstige kap.ln.	4.7.1	-1,3	-

Balansmutaties

Naast de in de tabel vermelde mutaties bevat de Monitor nog enkele voorstellen voor balansmutaties. Het gaat dan om overhevelingen tussen reserves. Het betreft de volgende posten:

- Het overhevelen van € 630.000 vanuit de Reserve afrekening pMJP/ILG naar de Reserve dekking kapitaallasten activa (prestatie 3.2.3).
- Het overhevelen van € 1 mln vanuit de Reserve mobiliteitsprogramma's Verkeer en Vervoer naar de Reserve dekking kapitaallasten activa (prestatie 4.1.5).
- Het overhevelen van € 200.000 vanuit de Algemene Reserve naar de Reserve dekking kapitaallasten activa (prestatie 4.7.2).
- Het overhevelen van € 953.000 vanuit de Algemene Risicoreserve naar de Algemene Reserve. Reden is de vrijval van een garantstelling Sectorplan Twente (prestatie 5.2.2).

Investeringskredieten

Naast de hiervoor genoemde posten die via de exploitatie lopen (lasten en baten), willen wij uw aandacht vragen voor een aantal noodzakelijke investeringen. Deze investeringen vragen uw instemming. Dekking van de kapitaallasten is aanwezig binnen de bestaande begroting. Meer achtergrondinformatie is opgenomen bij de betreffende prestaties in de Monitor.

Wij stellen u voor in stemmen met het beschikbaar stellen van de volgende investeringskredieten:

- € 1.300.000 voor de verbreding van fietspaden langs de N344 (prestatie 4.6.9)
- € 1.000.000 toevoegen bijdrage Uitvoeringsprogramma Mobiliteit aan krediet N737 (prestatie 4.6.9).
- € 630.000 voor het aanleggen van faunapassages N344/N375, N765 en N344 (prestatie 3.2.3)
- € 365.000 toevoegen aan krediet kruispunt N733 Oldenzaalsestraat - N732 Lossersestraat wegens een bijdrage van de gemeente Enschede (prestatie 4.6.9)
- € 225.000 voor de verbreding van de N351 Kuinre – grens Flevoland (prestatie 4.6.9)
- € 200.000 voor voorbereidingskosten investeringsaanpak vervangingsinvesteringen (prestatie 4.7.2)
- € 150.000 voor planstudie en voorbereidingskosten F35 (prestatie 4.6.9)

Budgettair perspectief

Bovenstaande wijzigingen leiden tot een geactualiseerd budgettair perspectief zoals opgenomen in onderstaande tabel. In dit budgettair perspectief is alle besluitvorming en het effect van de Monitor Overijssel 2019-I verwerkt. Zaken die nog niet definitief bekend zijn, zoals de ontwikkelingen van het provinciefonds en de motorrijtuigenbelasting, zijn niet meegenomen. Deze worden geschetst in de

Perspectiefbrief en meegenomen in de Begroting 2020. Dan zal ook een volledig structureel sluitend perspectief worden gepresenteerd.

(x € 1.000)						
Budgettair perspectief	Vrije ruimte Algemene reserve	Begrotings- saldo 2019	Begrotings- saldo 2020	Begrotings- saldo 2021	Begrotings- saldo 2022	Begrotings- saldo 2023
Structureel budgettair perspectief						
Stand voor Monitor Overijssel 2019-I		22.956	6.731	12	7.415	7.332
Mutaties Monitor Overijssel 2019-I		-3.846	-1.975	-2.457	-2.457	-2.422
Nieuw structureel saldo		19.110	4.756	-2.445	4.958	4.910
Incidenteel budgettair perspectief						
Stand voor Monitor Overijssel 2019-I	54.512	-22.956	4.537	10.158	15.575	15.575
Mutaties Monitor Overijssel 2019-I	-	536	-200	-	-	-
Mutatie Algemene reserve	-3.310	3.310	-	-	-	-
Nieuw incidenteel saldo	51.202	-19.110	4.337	10.158	15.575	15.575
Budgettair perspectief na monitor	51.202	-	9.093	7.713	20.533	20.485
Beschikbaar voor de volgende coalitie in de Algemene reserve (Bestuursperiode 2019-2023)		60.000				

In bovenstaand overzicht ziet u de eerder toegelichte onttrekking aan de Algemene Reserve van € 3,3 mln.

De structurele mutaties vanaf 2020 betreffende meerjarige gevolgen van de volgende, hiervoor toegelichte, wijzigingen. Deze structurele mutaties zijn voor het overgrote deel het gevolg van de cao-aanpassing. Daarnaast hebben de wegvallende onderhoudslasten van de N763 (structureel voordeel van € 37.000) en de wegvallende storting in de APPA-pensioenvoorziening (structureel voordeel van € 133.000) een meerjarig effect.

3 Overige beslispunten (o.a. wegens afwezigheid Perspectiefnota)

In 2019 stellen we geen Perspectiefnota op. Dat betekent dat er een aantal voorstellen nu via de Monitor 2019-I aan u worden voorgelegd waarover uw beslissing wordt gevraagd.

Beslispunt 1:

Prestatie 1.1.3 Sturen op balans op de woningmarkt

Met het investeringsbesluit Doorstroming Statushouders (PS/2016/1008) heeft u besloten om 3 miljoen euro beschikbaar te stellen voor een stimuleringsregeling voor de realisatie van 250 tot 300 (tijdelijke) woningen. Doel van de regeling was om de doorstroming op de sociale woningmarkt te bevorderen. De toestroom van de samenstelling en groeps grootte van statushouders is een continu veranderend proces. Na een inventarisatieronde bij gemeenten en woningcorporaties is gebleken dat er behoefte is aan een regeling, maar dat de huidige regeling niet voldoende aansluitend is. Bovendien speelt het huisvesten van een bredere doelgroep, de spoedzoekers, een steeds grotere rol. Spoedzoekers zijn woningzoekenden die met spoed een woning nodig hebben, maar vaak niet in aanmerking komen voor urgentie en niet direct op de reguliere woningmarkt terecht kunnen. Bij spoedzoekers kan onder andere gedacht worden aan arbeidsmigranten, statushouders, opsplitsing van een gezin na een scheiding en afgestudeerden. Door deze doelgroep te bedienen met tijdelijke huisvesting kan de druk op woningmarkt en de urgentie van de woningzoekenden sneller en beter worden bediend. Daarom is het voorstel de huidige regeling te verbreden. Daarnaast is het voorstel om ten laste van het investeringsbudget (tot een maximum van € 350.000) op korte termijn een aantal activiteiten uit te voeren die samenhangen met de bredere woonopgave en de woonbehoefte van verschillende doelgroepen en aansluiten bij door uw staten genomen besluiten (Statenvoorstel Rapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Waar ligt de balans?; Bestuurlijke nota wonen Overijssel' PS/2018/813, motie Rikkink c.s. Scan naar alternatieve woonvormen voor ouderen). Daarbij gaat het om het optuigen van een kwalitatieve monitor en een monitor wonen en zorg, een onderzoek naar migratiestromen en een scan voor ouderenhuisvesting.

Wij stellen u voor om de middelen oorspronkelijk bedoeld voor Statushouders breder in te zetten, zodat de druk op de woningmarkt beter kan worden bediend. Daarvoor stellen wij voor de huidige subsidieregeling te verbreden, zodat deze ook betrekking heeft op andere spoedzoekers en een aantal activiteiten uit te voeren die samenhangen met de bredere woonopgave.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 1.027.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de begroting 2019 van prestatie 1.1.3.

Beslispunt 2:

Prestatie 1.4.3 IJssel-vechtdelta

Het programma IJssel-Vechtdelta is in maart afgerond. De werkzaamheden en het (door) ontwikkelen van de tools en pilotprojecten gaat echter in 2019 en 2020 nog door. In het programma (€ 14,4 miljoen) is een start gemaakt met de ontwikkeling van tools en pilots voor het klimaatbestendig en deltaproof inrichten van onder andere de Weezenlanden, Frankhuis, Voorst A, en de Vitale infrastructuur en kwetsbare objecten. Naast deze specifieke projecten heeft u budget beschikbaar gesteld voor overige projecten en pilots (€ 3,2 miljoen). Omdat een aantal projecten goedkoper is uitgevallen dan vooraf begroot, resteert op dit moment nog een bedrag van afgerond € 0,6 miljoen. De stuurgroep IJssel-Vechtdelta heeft in maart 2019 aangegeven dat de ontwikkelde kennis en kunde in de regio IJssel-Vechtdelta voor een bredere regio toepasbaar is. Zo ook voor de werkregio's die voor klimaatadaptatie zijn gevormd in opdracht van het Deltaprogramma. Daarom wil de stuurgroep IJssel-Vechtdelta haar werkzaamheden niet abrupt afbreken, maar de doorontwikkeling van opgedane kennis en lopende projecten in 2019 en 2020 integreren en borgen voor de bredere werkregio's. Dit maakt een soepele overgang mogelijk naar vervolgwerkzaamheden onder het deltaprogramma ruimtelijke adaptatie en een nieuwe coalitie.

Wij stellen u daarom voor om de resterende middelen van het IJssel –Vechtdelta programma in te zetten voor de financiering van projecten / pilots en het ontwikkelen van kennis en tools bedoeld voor de bredere werkregio. Deze middelen staan al in de begroting 2019, waardoor er geen begrotingswijziging nodig is.

Beslispunt 3:

Prestatie 3.4.4 Innovatie en duurzame productie in de Agro & Food keten

In het Statenvoorstel (PS/2016/508) wordt bij het uitvoeringsprogramma Agro en Food een bedrag van € 4 miljoen gelabeld voor leningen. In het jaarverslag 2018 is aangegeven dat leningen nauwelijks worden afgenomen en we stellen daarom voor om € 4 miljoen om te zetten naar een subsidie instrument. De beide instrumenten zijn gelijkwaardig aan elkaar, het toekomstig budgettair effect is echter niet vergelijkbaar. Immers, een subsidie is een directe uitgave terwijl een lening in de toekomst wordt terugbetaald. Deze lijn sluit aan met hetgeen hierover al gecommuniceerd is in de jaarrekening.

Beslispunt 4:

Prestatie 5.3.3 regionale concurrentiekracht

Voor de periode 2014-2020 is € 50 miljoen (cofinanciering) gereserveerd, hierbij is een specificatie gemaakt over de verschillende onderdelen (EFRO, INTERREG, POP, Thematische fondsen) en de 7 jaren van het tijdvak.

In het Statenvoorstel (PS 2016/7) is vastgelegd om jaarlijks de verdeling binnen de € 50 miljoen over programma's en jaarschijven aan te passen, omdat op voorhand niet precies te voorzien is hoe e.e.a. zich gedurende de zeven jaar ontwikkelt. Per 31-12-2018 is ongeveer de helft van het budget geëxecuteerd. In 2019 wordt een inhaalslag gemaakt van de uitgaven en daarom wordt in de 1^e monitor € 4,8 miljoen extra gevraagd boven de € 4 miljoen reeds begroot. In de 1^e monitor wordt het totaal van € 50 miljoen over de jaarschijven verdeeld. In de tabel hieronder ziet u een overzicht van de totaal bedragen per project.

In de tabel is een verschuiving te zien waarbij enkele budgetten meer dan 10% afwijken van het oorspronkelijke bedrag en daarom komen we nu bij u terug. Wij stellen u voor om in te stemmen met de voorgestelde wijzigingen. In de 2^e Monitor geven we inzicht in de dan actuele stand van zaken.

Herverdeling middelen Europese programma's 2014-2020

PROGRAMMA	EU MIDDELEN VOOR OVERIJSSSEL	RIJK	PROVINCIE (DIVERSE KERNTAKEN)	THEMA	PROVINCIE (COFINANCIERINGS RESERVE EU PROGRAMMA'S) oud	PROVINCIE (COFINANCIERINGS RESERVE EU PROGRAMMA'S) nieuw
POP3 /LEADER	57,3	0	22,9 1,2	Natuurakkoord Water	18,0	19,0
EFRO/OP-OOST	35,1	6,3	1,6 0,6	Innovatie Energie	14,8	16,3
INTERREG A	45*	9*	0,2	o.a. vervoer	11,5	9,4
INTERREG B + EUROPE	*	*			2,0	2,0
THEMATISCHE FONDSEN	*	*			3,7	3,4
TOTAAL			26,5		50,0	50,0

* Bij Interreg A zijn de EU middelen toegewezen aan het gehele programmagebied en is slechts een globale inschatting te maken hoeveel daarvan neerslaat in Overijssel. Bij Interreg B/Europe zijn de programmagebieden zodanig groot dat hier geen cijfers voor genoemd zijn. Bij thematische fondsen is geen sprake van regionale toedeling van middelen.

Beslispunt 5:

Prestatie 7.1.6 (Rijks) taken Commissaris van de Koning

Door u is voor de uitvoering van het "Aktieplan versterking herinnering WOII in Overijssel" € 300.000 beschikbaar gesteld voor het Memory Museum in het kader van 75 jaar vrijheid.

Het Memory museum is bij aanvang van de uitbreiding en herinrichting geconfronteerd met forse tegenvallers. Het bestuur is met grote inzet in staat om deze tegenvallers geheel binnen de exploitatiebegroting op te vangen. Consequentie hiervan is wel dat de beoogde vernieuwing en professionalisering van de programmering niet kan worden gerealiseerd. Om deze betekenisvolle programmering toch mogelijk te maken heeft het bestuur verzocht een subsidie van € 550.000 beschikbaar te stellen (bestaande uit de al gereserveerde € 300.000 en het extra benodigde bedrag van € 250.000 voor de programmering). Dit is voor de levensvatbaarheid van groot belang. Wij stellen u voor om aanvullend € 250.000 beschikbaar te stellen vanuit de Algemene reserve voor de optimale ontsluiting van het erfgoed WOII in het Memory Museum.

Beslispunt 6:

Prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van trein, bus en regiotaxi

Onlangs hebben wij met Drenthe besloten om een 15de trein in te zetten op het traject Zwolle-Emmen vanwege de capaciteitsproblemen die er op deze lijn zijn. Dit kan met daarvoor beschikbaar staande middelen voor Mobiliteit worden gefinancierd. Dit vergt onder meer een onttrekking aan de bestemmingsreserve Mobiliteitsprogramma's Verkeer en Vervoer van € 2,5 mln aan Rijksmiddelen waarvoor wij uw instemming vragen. Dit is inclusief een bedrag van € 0,7 mln voor het Drentse deel dat het Rijk aan ons heeft overgemaakt. De administratieve verwerking van uw besluit zal alsdan bij Monitor II 2019 worden geëffectueerd.

4 Opvolging aanbevelingen Audit Commissie bij Monitor 2018-II

Zoals toegezegd in de reactie op de brief van de Audit Commissie bij de Monitor 2018-II, zijn met ingang van de 1^e Monitor 2019 de volgende aanbevelingen doorgevoerd:

- invoegen van een samenvatting van de uitkomsten van de Monitor in het Statenvoorstel. Daarbij wordt de wijziging van het budgettair perspectief (incidenteel en structureel) gepresenteerd en toegelicht. Ingezoomd wordt op de ontwikkeling van de vrije ruimte in de Algemene reserve en het begrotingsaldo in de afzonderlijke jaren van de meerjaren periode;
- opnemen van een toelichting bij het meerjarige overzicht van reserves en voorzieningen (indien bijgevoegd);
- toegelichte begrotingswijzigingen in het Statenvoorstel worden voorzien van het label 'PS wijziging' of 'GS-wijziging';
- de spelregels voor het onderscheid tussen GS en PS wijzigingen en voor mutaties van reserves nemen wij op (als bijlage) in het Statenvoorstel.

De spelregels zoals benoemd bij het 4^e punt zijn toegevoegd aan de leeswijzer bij de Monitor.

5 Normenkader rechtmatigheid 2019

Bijlage V bij dit statenvoorstel bevat het normenkader rechtmatigheid 2019. Wij stellen u voor dit normenkader vast te stellen. Het normenkader is ten opzichte van 2018 inhoudelijk niet gewijzigd. Het normenkader is afgestemd met de accountant.

De accountant toetst bij de controle van de jaarstukken naast getrouwheid ook op rechtmatigheid. Hiervoor maakt de accountant gebruik van het normenkader rechtmatigheid. Het normenkader bevat de goedkeurings- en rapportagetoleranties, de toetsingscriteria en de inventarisatie van de voor de accountantscontrole relevante wet- en regelgeving van hogere overheden en van de provincie zelf. Voor de accountant is alleen wet- en regelgeving van belang die bepalingen bevat over financiële beheershandelingen. Door het normenkader vast te stellen kan de rechtmatigheidscontrole door de accountant over het boekjaar 2019 op basis van de juiste normen en binnen vastgestelde tolerantiegrenzen worden uitgevoerd.

Voorstel

Gelet op het voorgaande stellen wij u voor het besluit te nemen, als in bijlage I verwoord.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter,

secretaris,

Bijlage I

Ontwerpbesluit nr. PS/2019/1100472

Provinciale Staten van Overijssel,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 4 juni 2019, kenmerk 2019/0149856

besluiten:

1. De Monitor 2019-I, inclusief de 10^e wijziging (Bijlage II) en 102^e wijziging (Bijlage III) van de begroting 2019 vast te stellen.
2. Het normenkader rechtmatigheid 2019 (bijlage V) vast te stellen.
3. In te stemmen met de investeringskredieten zoals opgenomen in het Statenvoorstel.
4. In te stemmen om de middelen, oorspronkelijk bedoeld voor Statushouders, breder in te zetten, zodat de druk op de woningmarkt beter kan worden bediend. Daarmee ook in te stemmen om de huidige subsidieregeling te verbreden, zodat deze ook betrekking heeft op andere spoedzoekers en een aantal activiteiten uit te voeren die samenhangen met de bredere woonopgave. Hiertoe een bedrag van € 1.027.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de begroting 2019 van prestatie 1.1.3.
5. In te stemmen om de resterende middelen van het IJssel –Vechtdelta programma in te zetten voor de financiering van projecten / pilots en het ontwikkelen van kennis en tools bedoeld voor de bredere werkregio.
6. In te stemmen om t.a.v. het uitvoeringsprogramma Agro en Food een bedrag van € 4 mln om te labelen van leningen naar subsidies.
7. In te stemmen met de herverdeling van de budgetten binnen de Europese programma's 2014-2020.
8. In te stemmen met het beschikbaar stellen van € 250.000 vanuit de Algemene Reserve voor de optimale ontsluiting van het erfgoed WOII in het Memory Museum.
9. In te stemmen om € 2,5 mln te onttrekken uit de bestemmingsreserve Mobiliteitsprogramma's Verkeer en Vervoer t.b.v. extra treincapaciteit op het traject Zwolle – Emmen.

Zwolle,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

griffier,

Bijlage II: overzicht budgettaire gevolgen van de 10^e wijziging van de Begroting 2019

Monitor Overijssel 2019-I

(bedragen x € 1.000)

Volg-nummer	Kern-taak	Beleids-doel	Prestatie	I/S	Omschrijving	2019			2020			2021			2022		
						Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1	1	1.1	1.1.3	I	<i>Statushouders</i>												
	20				Zorgvuldige afweging van de ruimtelijke belangen - programmakosten	1.027		1.027-									
2	1	1.5		I	<i>Zoetwatervoorziening Oost-Nederland</i>												
					20	Oplossen van milieuproblemen op gebied van bodem - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		1.027	1.027								
2	20			I	<i>Zoetwatervoorziening Oost-Nederland</i>												
					20	Oplossen van milieuproblemen op gebied van bodem - programmakosten (Voorziening besteding grondwaterheffing) Algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland)	624 800-		624- 800	800-		800	264 800-		264- 800		
3	2	2.2		S	<i>Actualiseren budgetten Wet bodembescherming</i>												
					10	Borgen van de basiskwaliteit van bodem, lucht, geluid en (milieu-)veiligheid - programmakosten - personeelskosten Overhead - programmakosten	179 114-		179- 114	307 196-		307- 196	307 196-		307- 196	307 196-	
4	2	2.3	2.3.3	I	<i>Asbestprogramma 2016-2022</i>												
					20	Oplossen van milieuproblemen op gebied van bodem - programmakosten Algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve Bodemsanering)	2.328		2.328-								
5	2	2.3	2.3.3	I	<i>Gijmink B</i>												
					20	Oplossen van milieuproblemen op gebied van bodem - programmakosten Algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve Bodemsanering)	12.405	1.732	10.673-								
6	2	2.3		I	<i>Olasfa</i>												
					20	Oplossen van milieuproblemen op gebied van bodem - programmakosten Algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve Bodemsanering)	700		700-								
7	20			I	<i>Faunaknelpunten</i>												
					20	(Investeringskrediet N334 2019 +/- € 630.000) Algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve afrekening pMJP/ILG) - programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; N334 Faunapassage)	630	630	630-								
8	3	3.1	3.1.4	I	<i>Lening Collectieven</i>												
					20	Behoud van natuur- & landschapskwaliteiten en van de verscheidenheid aan dieren & planten door bescherming en beheer - programmakosten Algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland) - programmakosten (Algemene Financieringsreserve)	1.105-		1.105								
9	3	3.2	3.2.3	I	<i>Landinrichtingsprojecten</i>												
					20	Verbetering van de inrichting en het beheer van de Natura2000-gebieden en de afronding van de lopende natuurprojecten - programmakosten Algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve afrekening pMJP/ILG)	325		325-								
10	3	3.4	3.4.4	I	<i>Agro & Food</i>												
					20	Verduurzaming agrofood ketens - programmakosten Algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)	2.050		2.050-								

Bijlage II: overzicht budgettaire gevolgen van de 10^e wijziging van de Begroting 2019

Monitor Overijssel 2019-I

(bedragen x € 1.000)

Volg-nummer	Kern-taak	Beleids-doel	Prestatie	I/S	Omschrijving	2019			2020			2021			2022				
						Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		
11					<i>Uitvoeringsprogramma Mobiliteit</i> <i>(Investeringskrediet N351 2019 +/- € 225.000, N737 Innovatiedriehoek 2019 +/- € 1,036 miljoen)</i>														
	4	4.1		I	Integrale mobiliteitsaanpak Overijssel														
				S	- programmakosten	445		445-											
	4	4.3		S	Koers Fiets - Stimuleren van het gebruik van de (elektrische) fiets	2.420-		2.420-											
			4.3.1	S	- programmakosten	3.101		3.101-											
	4	4.4		S	Beleidsimpuls Verkeersveiligheid - Een vernieuwde integrale aanpak om de verkeersveiligheid te bevorderen														
			4.4.2	S	- programmakosten	25-		25											
	4	4.5		S	Beleidsimpuls Verkeersveiligheid - Een vernieuwde integrale aanpak om de verkeersveiligheid te bevorderen														
			4.5.3	S	- programmakosten	881-		881											
	20			I	Algemene dekkingsmiddelen		1.481	1.481											
				I	- programmakosten (Reserve Mobiliteitsprogramma's Verkeer en Vervoer)														
				I	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; N737 Innovatiedriehoek)	1.036		1.036-											
				I	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; N351)	225		225-											
12					<i>Actieprogramma Regionaal Openbaar Vervoer</i> <i>Koers Openbaar Vervoer - Realiseren van een kwalitatief goed en financieel beheersbaar openbaar vervoerssysteem door een passende mobiliteitsmix</i>														
	4	4.2		I	- programmakosten	477		477-											
			4.2.3	I	- programmakosten														
	20			I	Algemene dekkingsmiddelen		477	477											
				I	- programmakosten (Reserve Mobiliteitsprogramma's Verkeer en Vervoer)														
13					<i>Incident management</i> <i>(Investeringskrediet F35 2019 +/- € 150.000)</i> <i>Koers Auto - Het realiseren van een veilige en goede bereikbaarheid voor het autoverkeer van en naar stedelijke netwerken en streekcentra</i>														
	4	4.6		S	- programmakosten	180-		180	30-		30	30-		30	30-		30	30	
			4.6.9	S	- programmakosten														
	4	4.8		S	Beleidsimpuls Beter Benutten - Bestaande systemen en netwerken slimmer en beter benutten	30		30-	30		30-	30		30-	30		30	30-	
			4.8.1	S	- programmakosten														
	20			I	Algemene dekkingsmiddelen														
				I	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; F35 Enschede -Oldenzaal)	150		150-											
14					<i>N732</i> <i>(Investeringskrediet 2019 +/- € 730.000, 2020 +/- € 730.000)</i> <i>Algemene dekkingsmiddelen</i>														
	20			I	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; N732 Enschede-Losser)	750		750-											
				I	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; N732 Lonneker - Molenw.)		750	750											
15					<i>Effecten Jaarstukken 2018</i> <i>Koers Auto - Het realiseren van een veilige en goede bereikbaarheid voor het autoverkeer van en naar stedelijke netwerken en streekcentra</i>														
	4	4.6		S	- programmakosten (afschrijvingen)	513-		513											
			4.7	S	Bewaken kwaliteit van de provinciale infrastructuur	43-		43											
	4	4.7		S	- programmakosten (afschrijvingen)														
	7	7.3		S	Versterking kwaliteit eigen bestuur	133-		133	133-		133	133-		133	133-		133	133	
			7.3	S	- programmakosten														
	10	10.5		S	Overhead	226-		226											
			10.5	S	- programmakosten (afschrijvingen)														
	20			S	Algemene dekkingsmiddelen		55-	55-											
				S	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; N348 Fase 1)														
				S	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; N348 Fase 2)														
				S	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; VOC's Hasselt/N331)														
				S	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; Pact van Twickel)														
				S	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; N733 Enschede-Oldenzaal-Lonneker)														
				S	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; N763 Kampen Gelderland)														
				S	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; N349 Mariaparochie)														
				S	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; Vervangingsinvesteringen prov. infra)														
				S	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; Gladheidsbestrijding)														

Bijlage II: overzicht budgettaire gevolgen van de 10^e wijziging van de Begroting 2019

Monitor Overijssel 2019-I

(bedragen x € 1.000)

Volg-nummer	Kern-taak	Beleids-doel	Prestatie	I/S	Omschrijving	2019			2020			2021			2022							
						Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo					
16	4	4.7			<i>Kosten beheer en onderhoud Reevediep (arealuitbreiding)</i> <i>(Aanwending voorziening vanaf 2019 structureel +/- € 266.250)</i> Bewaken kwaliteit van de provinciale infrastructuur																	
						S	- programmakosten	204	204-	204		204-	204		204-	204		204-	204		204-	
						S	- programmakosten (Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur)	266	266-	266		266-	266		266-	266		266-	266		266-	266
						S	- personeelskosten	80	80-	80		80-	80		80-	80		80-	80		80-	80
20					Algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Nog toe te delen baten en lasten)	550-		550	550-		550	550-		550	550-		550					
17	4	4.7			<i>Overdracht gedeelte N763 aan Kampen</i> <i>(Aanwending voorziening vanaf 2020 structureel +/- € 24.447)</i> Bewaken kwaliteit van de provinciale infrastructuur																	
						S	- programmakosten	480	480-	12-		12	12-		12	12-		12	12-		12	
						S	- programmakosten (Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur)			24-		24	24-		24	24-		24	24-		24	
18	4	4.7			<i>N344 Oude Molen</i> <i>(Aanwending voorziening in 2019 +/- € 1,3 miljoen)</i> <i>(Investeringskrediet 2019 +/- € 1,3 miljoen)</i> Bewaken kwaliteit van de provinciale infrastructuur																	
						I	- programmakosten (Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur)	1.300-		1.300												
						I	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; N344 Oude Molen)	1.300		1.300-												
19	4	4.7			<i>Schademeldingen Kanaal Almelo de Haandrik</i> Bewaken kwaliteit van de provinciale infrastructuur																	
						I	- programmakosten	1.050		1.050-	150		150-									
						I	- programmakosten (Algemene Risicoreserve)		1.050	1.050		150	150									
20	4	4.7			<i>Beheer Reevediep</i> Bewaken kwaliteit van de provinciale infrastructuur																	
						S	- programmakosten	30	23	7-												
						I	- programmakosten (Gebiedsontwikkelingen)	7-		7												
21	4	4.8		4.8.1	<i>Slimme en duurzame mobiliteit</i> Beleidsimpuls Beter Benutten - Bestaande systemen en netwerken slimmer en beter benutten																	
						I	- programmakosten	250		250-												
						I	- programmakosten (Reserve Mobiliteitsprogramma's Verkeer en Vervoer)		250	250												
22	5	5.2		5.2.2	<i>Garantstelling Twente werkt</i> Iedereen in Overijssel doet mee																	
						I	- programmakosten	89		89-												
						I	- programmakosten (Algemene Risicoreserve)		1.042	1.042												
23	5	5.3			<i>Actualisering Reserve Europese programma's</i> Overijssel investeert in innovatie																	
						I	- programmakosten	4.798		4.798-	1.677		1.677-	1.608		1.608-	107-		107			
						I	- programmakosten (Reserve Europese programma's)		4.798	4.798		1.677	1.677		1.608	1.608		107-	107-			
24	10				<i>CAO verhoging 2019 e.v.</i> Bedrijfsvoering																	
						S	- personeelskosten	655		655-	2.345		2.345-	2.627		2.627-	2.627		2.627-	2.627		
25	20				<i>Vorbereidingskosten vervangingsinvesteringen 2020 -2023</i> <i>(Investeringskrediet 2019 +/- € 200.000)</i> Algemene dekkingsmiddelen																	
						S	- programmakosten (Reserve Dekking kapitaallasten activa; Vervangingsinvesteringen prov. infra)	200		200-	200		200-	200		200-						
						I	- programmakosten (Algemene Reserve)		200	200												
26	7	7.1			<i>Memory Museum Nijverdal</i> Een goed openbaar bestuur in Overijssel																	
						I	- programmakosten	250		250-												

Bijlage II: overzicht budgettaire gevolgen van de 10^e wijziging van de Begroting 2019

Monitor Overijssel 2019-I

(bedragen x € 1.000)

Volg-nummer	Kern-taak	Beleids-doel	Prestatie	I/S	Omschrijving	2019			2020			2021			2022			
						Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
27	10	10.2		S	Wijziging verantwoording implementatiekosten software (Investeringskrediet 2019 € -/- € 3,4 miljoen)													
	10	10.5		S	De digitale provincie	933		933-										
				S	- programmakosten													
				S	Overhead	2.451		2.451-										
				S	- programmakosten													
28	20			I	Saldo Monitor Overijssel 2019-I													
				I	Algemene dekkingsmiddelen		3.310	3.310										
				I	- programmakosten (Algemene Reserve)													
Totaal structurele exploitatiewijzigingen						3.459	386-	3.845-	1.976		1.976-	2.458		2.458-	2.458		2.458-	
Totaal incidentele exploitatiewijzigingen						29.602	33.447	3.845	2.027	1.827	200-	1.872	1.872		107-	107-		
Totaal exploitatiewijzigingen						33.061	33.061		4.003	1.827	2.176-	4.330	1.872	2.458-	2.351	107-	2.458-	

LEGENDA

- nr. omschrijving
- 1 Ruimtelijke ontwikkeling en waterbeheer
 - 2 Milieu en energie
 - 3 Vitaal platteland
 - 4 Mobiliteit
 - 5 Regionale economie
 - 6 Culturele infrastructuur en monumentenzorg
 - 7 Kwaliteit openbaar bestuur
 - 8 Gebiedsontwikkelingen
 - 9 Sociale kwaliteit
 - 10 Bedrijfsvoering
 - 20 Algemene dekkingsmiddelen

Lasten: - = verlaging
+ = verhoging

Baten: - = verlaging
+ = verhoging

Saldo: - = financiële ruimte neemt af
+ = financiële ruimte neemt toe
= baten -/- lasten

I/S: betreft incidentele lasten & baten (I) of structurele lasten & baten (S) conform uitgangspunten Begroting 2019, Overzicht incidenteel / structureel

Monitor Overijssel 2019-I

(bedragen x € 1.000)

Volg-nummer	Kern-taak	Beleids-doel	Prestatie	I/S	Omschrijving	2019			2020			2021			2022			2023		
						Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Actualisering bestedingen ten laste van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel</i>																				
1	2	2.5	2.5.1	I	<i>Programma Duurzaamheid</i> Stimuleren van een duurzaam en gezond leefmilieu - programmakosten	246		246-												
	20		2.5.1	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		246	246												
2	2	2.5	2.5.2	I	<i>Toekomstgerichte erven</i> Stimuleren van een duurzaam en gezond leefmilieu - programmakosten	100-		100	100											
	20		2.5.2	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		100-	100-		100										
3	2	2.5	2.5.3	I	<i>Toekomstgerichte erven</i> Stimuleren van een duurzaam en gezond leefmilieu - programmakosten	700		700-	1.300											
	20		2.5.3	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		700	700		1.300										
4	3	3.2	3.2.3	I	<i>Afronding natuuropgave pMJP-projecten</i> Verbetering van de inrichting en het beheer van de Natura2000-gebieden en de afronding van de lopende natuurprojecten - programmakosten	115		115-												
	20		3.2.3	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		115	115												
5	4	4.1	4.1.3	I	<i>Uitvoeringsprogramma mobiliteit Veiligheid</i> Integrale mobiliteitsaanpak Overijssel - programmakosten	500		500-	500-											
	20		4.1.3	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		500	500		500-										
6	4	4.2	4.2.1	I	<i>Herijking OV</i> Koers Openbaar Vervoer - Realiseren van een kwalitatief goed en financieel beheersbaar openbaar vervoerssysteem door een passende mobiliteitsmix - programmakosten	5.000		5.000-												
	20		4.2.1	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		5.000	5.000												
7	4	4.2	4.2.6	I	<i>Herijking OV</i> Koers Openbaar Vervoer - Realiseren van een kwalitatief goed en financieel beheersbaar openbaar vervoerssysteem door een passende mobiliteitsmix - programmakosten	1.200		1.200-												
	20		4.2.6	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		1.200	1.200												
8	4	4.4	4.4.1	I	<i>Strategische logistiek</i> Koers Goederen - Stimuleren van duurzaam goederenvervoer - programmakosten	125		125-												
	20		4.4.1	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		125	125												
9	5	5.1	5.1.2	I	<i>Topwerklocaties</i> Ondernemers vestigen in Overijssel - programmakosten	100		100-			100-									
	20		5.1.2	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		100	100			100-									
10	5	5.3	5.3.1	I	<i>Programma #Innoveert</i> Overijssel investeert in innovatie - programmakosten	295		295-												
	20		5.3.1	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		295	295												
11	5	5.3	5.3.2	I	<i>Van idee naar marktindustrie</i> Overijssel investeert in innovatie - programmakosten	2.800		2.800-												
	20		5.3.2	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		2.800	2.800												
12	5	5.4	5.4.2	I	<i>Internationaliseren</i> Overijssel onderneemt (internationaal) - programmakosten	150		150-												
	20		5.4.2	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		150	150												
13	5	5.4	5.4.3	I	<i>Acquisitie</i> Overijssel onderneemt (internationaal) - programmakosten	63-		63	243											
	20		5.4.3	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		63-	63-		243										
14	5	5.5	5.5.1	I	<i>Gastvrij Overijssel</i> Overijssel Gastvrij - programmakosten	75		75-												
	20		5.5.1	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		75	75												
15	6	6.2	6.2.2	I	<i>Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen</i> In stand houden en versterken van een duurzame culturele infrastructuur en van toekomstbestendig cultureel aanbod van hoge kwaliteit - programmakosten	25-		25	25											
	20		6.2.2	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		25-	25-		25										

Bijlage III: overzicht budgettaire gevolgen van de 102^e wijziging van de Begroting 2019

Monitor Overijssel 2019-I

(bedragen x € 1.000)

Volg-nummer	Kern-taak	Beleids-doel	Prestatie	I/S	Omschrijving	2019			2020			2021			2022			2023		
						Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
16	6	6.3			<i>Cultuur is jong geleerd</i> Vergroten van de toegankelijkheid van cultuureducatie, ontwikkelen van een toekomstbestendig aanbod voor cultuurparticipatie en investeren in talentontwikkeling															
	20		6.3.1	I	- programmakosten	40		40-												
			6.3.1	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		40	40												
17	6	6.3			<i>Talent heeft de toekomst</i> Vergroten van de toegankelijkheid van cultuureducatie, ontwikkelen van een toekomstbestendig aanbod voor cultuurparticipatie en investeren in talentontwikkeling															
	20		6.3.3	I	- programmakosten	25-		25	25											
			6.3.3	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		25-	25-		25	25									
18	7	7.1			<i>Bestuursscans</i> Een goed openbaar bestuur in Overijssel															
	20		7.1.3	I	- programmakosten	37		37-												
			7.1.3	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		37	37												
19	8	8.1			<i>Ruimte voor de Rivier IJsseldelta</i> Gebiedsontwikkelingen															
	20		8.1.1	I	- programmakosten	19.032		19.032-												
			8.1.1	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel)		19.032	19.032												
<i>Actualisering bestedingen ten laste van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland</i>																				
20	3	3.2			<i>AERius</i> Verbetering van de inrichting en het beheer van de Natura2000-gebieden en de afronding van de lopende natuurprojecten															
	20		3.2.2	I	- programmakosten	300		300-	300		300-	300		300		300-	300		300-	
			3.2.2	I	Financiering en algemene dekkingsmiddelen - programmakosten (Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland)		300	300		300	300		300		300		300		300	
<i>Actualisering voorzieningen/doeluitkeringen</i>																				
21	1	1.5			<i>Actualisering Voorziening besteding grondwaterheffing</i> Schoon en voldoende water															
				S	- programmakosten		150	150												
				S	- programmakosten (Voorziening besteding grondwaterheffing)	150		150-												
22	2	2.1	2.1.1		<i>Aframing bestedingen Voorziening lening Empyro Hengelo</i> (Voorziening lening Empyro Hengelo: 2019-2022 -/- 0,25 miljoen per jaar en -/- 0,19 miljoen in 2024) Realiseren van energie-infrastructuur en van projecten voor energiebesparing, opwekking van hernieuwbare energie gericht op 20% hernieuwbare energie in 2023															
<i>Overige budgettaire neutrale wijzigingen</i>																				
23	1	1.5			<i>Deltaplan Agrarisch Waterbeheer</i> Schoon en voldoende water															
				I	- programmakosten	1.209	1.209													
				S	- programmakosten	193		193												
24	1	1.5			<i>Kaderrichtlijn Water Rijn-Oost</i> Schoon en voldoende water															
				I	- programmakosten	457	457													
25	1	1.5			<i>Wateronttrekking Twentekanalen</i> Schoon en voldoende water															
				S	- programmakosten	260	260													
Totaal structurele exploitatiewijzigingen						603	603													
Totaal incidentele exploitatiewijzigingen						32.168	32.168		1.493	1.493		200	200		300	300		300	300	
Totaal exploitatiewijzigingen						32.771	32.771		1.493	1.493		200	200		300	300		300	300	

LEGENDA

- nr. omschrijving
- 1 Ruimtelijke ontwikkeling en waterbeheer
 - 2 Milieu en energie
 - 3 Vitaal platteland
 - 4 Mobiliteit
 - 5 Regionale economie
 - 6 Culturele infrastructuur en monumentenzorg
 - 7 Kwaliteit openbaar bestuur
 - 8 Gebiedsontwikkelingen
 - 9 Sociale kwaliteit
 - 10 Bedrijfsvoering
 - 20 Algemene dekkingsmiddelen

Lasten: - = verlaging Baten: - = verlaging Saldo: - = financiële ruimte neemt af
 + = verhoging + = verhoging + = financiële ruimte neemt toe
 = baten -/- lasten

I/S: betreft incidentele lasten & baten (I) of structurele lasten & baten (S) conform uitgangspunten Begroting 2019, Overzicht incidenteel / structureel

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Eigen vermogen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Saldo per 31.12.2018 cf. Begroting 2019	Saldo per 31.12.2018 cf. Jaarrekening 2018	Toevoegingen per 01.01.2019	Onttrekkingen per 01.01.2019	Saldo per 01.01.2019	Mutaties 2019									Geraamd saldo eind 2019	Nieuw geraamd saldo eind 2019
						toevoegingen			onttrekkingen							
						geraamde toevoeging	bij te ramen toevoeging	nieuwe toevoeging	geraamde rente 1,50%	bij te ramen rente	nieuwe renteraming 1,50%	geraamde onttrekking	bij te ramen onttrekking	nieuwe onttrekking		
Algemene risicoreserve	44.110	44.110	-	2.000	42.110	-	-	-	-	-	-	-	2.092	2.092	42.110	40.018
Algemene reserve	82.238	82.665	34.799	-	117.464	17.087	-	17.087	-	-	-	19.598	3.510	23.108	100.003	111.443
Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel	201.174	191.174	-	-	191.174	20.520	-	20.520	-	-	-	57.925	-	57.925	163.769	153.769
Algemene reserve grondzaken	90.369	96.668	1.650	54	98.264	3.134	-	3.134	-	-	-	10.450	-	10.450	84.649	90.948
Algemene reserve egalisatie plafond BCF	7.931	5.797	-	-	5.797	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.931	5.797
Algemene financieringsreserve	429.052	427.970	4.668	31.142	401.496	3.969	1.105	5.074	-	-	-	3.983	-	3.983	402.564	402.587
Algemene reserves	854.874	848.384	41.117	33.196	856.305	44.710	1.105	45.815	-	-	-	91.956	5.602	97.558	801.026	804.562
Reserve Europese programma's	23.786	23.788	-	128	23.660	3.974	-	3.974	357	-2	355	4.076	4.798	8.874	23.913	19.115
Reserve provinciale infrastructuur	1.023	1.022	-	-	1.022	-	-	-	48	-	48	-	-	-	1.071	1.070
Reserve waterwegen	4.718	1.718	-	-	1.718	-	-	-	77	-	77	-	-	-	4.795	1.795
Reserve bodemsanering	36.071	36.475	-	-	36.475	8.145	-	8.145	-	-	-	7.550	13.701	21.251	36.666	23.369
Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel	207.530	246.570	6.130	7.247	245.453	41.909	-	41.909	-	-	-	87.509	33.279	120.788	160.813	166.574
Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland	240.227	252.520	4.179	-	256.699	66.478	-	66.478	-	-	-	106.727	300	107.027	204.157	216.150
Reserve afrekening pMJP/ILG	8.746	6.489	-	2.000	4.489	-	-	-	-	-	-	75	955	1.030	6.671	3.459
Reserve Verkeer en Vervoer	83.661	85.802	-	2.142	83.660	-	-	-	-	-	-	83.660	-	83.660	-2.141	-
Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer	-	-	6.201	-	6.201	48.625	-	48.625	-	-	-	998	2.208	3.206	53.828	51.620
Reserve dekking kapitaallasten activa	253.594	257.354	315	-	257.669	13.532	2.791	16.323	-	-	-	681	341	1.022	266.760	272.970
Reserve openbaar vervoer	-	-	-	-	-	30.000	-	30.000	-	-	-	-	-	-	30.000	30.000
Reserve drinkwater	1.072	2.224	-	-	2.224	-	-	-	-	-	-	1.072	-	1.072	-	1.152
Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland	-	-	1.294	-	1.294	642	800	1.442	-	-	-	1.845	624	2.469	91	267
Bestemmingsreserves	860.428	913.962	18.119	11.517	920.564	213.305	3.591	216.896	482	-2	480	294.193	56.206	350.399	786.624	787.541
Resultaat	-	14.523	-	14.523	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eigen vermogen	1.715.302	1.776.869	59.236	59.236	1.776.869	258.015	4.696	262.711	482	-2	480	386.149	61.808	447.957	1.587.650	1.592.103

¹ Rente bedraagt 0% zoals vastgesteld via een Statenbesluit.

² Rente onderdeel verbetering N34 is gebaseerd op het percentage waarmee de afkoopsom is bepaald (4,5%).

³ Rente is gebaseerd op het percentage waarmee de afkoopsom is bepaald (4,5%).

⁴ Rente bedraagt 0% zoals vastgesteld via een Statenbesluit. De onttrekkingen aan deze reserve dienen ter dekking van de afschrijvingen op activa waarvoor deze reserve gevormd is.

⁵ Rente bedraagt 0% zoals vastgesteld via een Statenbesluit. De toedeling aan deze reserve vanuit de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer zal bij de Begroting 2019 plaatsvinden.

Dit overzicht geeft een inzicht in het verloop van de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen voor de komende jaren.

De voorziening Besteding Grondwaterheffing bereikt eind 2020 een negatief saldo. Aangezien de stand van een voorziening niet negatief mag staan, zullen we dit door herschikking van het uitgavenpatroon aanpassen in de begroting 2020.

Dit overzicht begint met de omvang en specificatie van het eigen vermogen per 1 januari 2019 zoals opgenomen in de door u vastgestelde begroting 2019. In de begroting 2019 bedroeg de omvang van het eigen vermogen op 1 januari 2019 € 1.715.302.000.

In de jaarrekening 2018 is de werkelijke stand van het eigen vermogen per 1 januari 2019 € 1.776.869. De werkelijke stand is daarmee € 61,5 miljoen hoger dan was verwacht in de begroting 2019. Het verschil wordt veroorzaakt door mutaties uit de Monitor 2018-II en de Jaarrekening 2018.

Vervolgens vindt u een aantal kolommen waarin de reeds begrote mutaties van het eigen vermogen zijn weergegeven. En de via deze Monitor voorgestelde mutaties. Deze laatste mutaties vindt u in de kolommen 'bij te ramen toevoeging' en 'bij te ramen onttrekking'.

Deze reeds begrote mutaties en de voorstellen uit deze Monitor resulteren in de omvang van het eigen vermogen per 31-12-2019. Dat eigen vermogen op 31-12-2019 bedraagt dan € 1.592.103.000.

In de één na laatste kolom ziet u de omvang die het eigen vermogen had gehad zonder de mutaties uit de Monitor 2018-II en de jaarrekening 2018 (€ 61,5 miljoen) en de voorstellen uit deze Monitor 2019-I (-/- € 57,1 miljoen).

Via deze Monitor 2019-I wordt dus voorgesteld om het eigen vermogen met per saldo € 57,1 miljoen te verlagen. Voor € 61,8 miljoen wordt een beroep gedaan op de reserves. De grootste posten hierin zijn de onttrekkingen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en de Reserve bodemsanering. Voor € 4,7 miljoen worden bedragen toegevoegd aan de reserves.

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Eigen vermogen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2020	Nieuw geraamd saldo begin 2020	Mutaties 2020									Geraamd saldo eind 2020	Nieuw geraamd saldo eind 2020	
			toevoegingen						onttrekkingen					
			geraamde toevoeging	bij te ramen toevoeging	nieuwe toevoeging	geraamde rente 1,50%	bij te ramen rente	nieuwe renteraming 1,50%	geraamde onttrekking	bij te ramen onttrekking	nieuwe onttrekking			
Algemene risicoreserve	42.110	40.018	-	-	-	-	-	-	-	-	150	150	42.110	39.868
Algemene reserve	100.003	111.443	3.015	200	3.215	-	-	-	-	2.432	-	2.432	100.586	112.226
Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel	163.769	153.769	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	163.769	153.769
Algemene reserve grondzaken	84.649	90.948	3.127	-	3.127	-	-	-	-	10.450	-	10.450	77.326	83.625
Algemene reserve egalisatie plafond BCF	7.931	5.797	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.931	5.797
Algemene financieringsreserve	402.564	402.587	3.724	-	3.724	-	-	-	-	3.738	-	3.738	402.550	402.573
Algemene reserves	801.026	804.562	9.866	200	10.066	-	-	-	-	16.620	150	16.770	794.272	797.858
Reserve Europese programma's	23.913	19.115	3.974	-	3.974	361	-74	287	2.521	1.677	4.198	25.727	19.178	
Reserve provinciale infrastructuur	1.071	1.070	-	-	-	50	-	50	-	-	-	1.121	1.120	
Reserve waterwegen	4.795	1.795	-	-	-	81	-	81	-	-	-	4.876	1.876	
Reserve bodemsanering	36.666	23.369	8.145	-	8.145	-	-	-	7.385	-	7.385	37.426	24.129	
Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel	160.813	166.574	-	-	-	-	-	-	16.825	1.193	18.018	143.988	148.556	
Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland	204.157	216.150	66.478	-	66.478	-	-	-	132.478	300	132.778	138.157	149.850	
Reserve afrekening pMJP/ILG	6.671	3.459	-	-	-	-	-	-	75	-	75	6.596	3.384	
Reserve Verkeer en Vervoer	-2.141	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2.141	-	
Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer	53.828	51.620	570	-	570	-	-	-	998	-	998	53.400	51.192	
Reserve dekking kapitaallasten activa	266.760	272.970	6.000	-	6.000	-	-	-	2.503	-	2.503	270.257	276.467	
Reserve openbaar vervoer	30.000	30.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.000	30.000	
Reserve drinkwater	-	1.152	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.152	
Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland	91	267	642	800	1.442	-	-	-	-	-	-	733	1.709	
Bestemmingsreserves	786.624	787.541	85.809	800	86.609	492	-74	418	162.785	3.170	165.955	710.140	708.613	
Resultaat	-	-	11.868	-	11.868	-	-	-	-	-	-	11.868	11.868	
Eigen vermogen	1.587.650	1.592.103	107.543	1.000	108.543	492	-74	418	179.405	3.320	182.725	1.516.280	1.518.339	

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Eigen vermogen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2021	Nieuw geraamd saldo begin 2021	Mutaties 2021									Geraamd saldo eind 2021	Nieuw geraamd saldo eind 2021	
			toevoegingen						onttrekkingen					
			geraamde toevoeging	bij te ramen toevoeging	nieuwe toevoeging	geraamde rente 1,50%	bij te ramen rente	nieuwe renteraming 1,50%	geraamde onttrekking	bij te ramen onttrekking	nieuwe onttrekking			
Algemene risicoreserve	42.110	39.868	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42.110	39.868
Algemene reserve	100.586	112.226	1.016	-	1.016	-	-	-	-	735	-	735	100.867	112.507
Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel	163.769	153.769	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	163.769	153.769
Algemene reserve grondzaken	77.326	83.625	3.127	-	3.127	-	-	-	-	10.450	-	10.450	70.003	76.302
Algemene reserve egalisatie plafond BCF	7.931	5.797	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.931	5.797
Algemene financieringsreserve	402.550	402.573	3.666	-	3.666	-	-	-	-	3.678	-	3.678	402.538	402.561
Algemene reserves	794.272	797.858	7.809	-	7.809	-	-	-	-	14.863	-	14.863	787.218	790.804
Reserve Europese programma's	25.727	19.178	-	-	-	388	-100	288	1.963	1.608	3.571	24.152	15.895	
Reserve provinciale infrastructuur	1.121	1.120	-	-	-	52	-	52	-	-	-	1.173	1.172	
Reserve waterwegen	4.876	1.876	-	-	-	84	-	84	-	-	-	4.960	1.960	
Reserve bodemsanering	37.426	24.129	-	-	-	-	-	-	10.036	-	10.036	27.390	14.093	
Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel	143.988	148.556	-	-	-	-	-	-	2.021	-100	1.921	141.967	146.635	
Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland	138.157	149.850	66.476	-	66.476	-	-	-	115.206	300	115.506	89.427	100.820	
Reserve afrekening pMJP/ILG	6.596	3.384	-	-	-	-	-	-	75	-	75	6.521	3.309	
Reserve Verkeer en Vervoer	-2.141	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2.141	-	
Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer	53.400	51.192	-	-	-	-	-	-	998	-	998	52.402	50.194	
Reserve dekking kapitaallasten activa	270.257	276.467	8.000	-	8.000	-	-	-	2.871	-	2.871	275.386	281.596	
Reserve openbaar vervoer	30.000	30.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.000	30.000	
Reserve drinkwater	-	1.152	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.152	
Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland	733	1.709	642	800	1.442	-	-	-	-	264	264	1.375	2.887	
Bestemmingsreserves	710.140	708.613	75.118	800	75.918	524	-100	424	133.170	2.072	135.242	652.612	649.713	
Resultaat	11.868	11.868	11.120	-	11.120	-	-	-	-	-	-	22.988	22.988	
Eigen vermogen	1.516.280	1.518.339	94.047	800	94.847	524	-100	424	148.033	2.072	150.105	1.462.818	1.463.505	

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Eigen vermogen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2022	Nieuw geraamd saldo begin 2022	Mutaties 2022									Geraamd saldo eind 2022	Nieuw geraamd saldo eind 2022
			toevoegingen						onttrekkingen				
			geraamde toevoeging	bij te ramen toevoeging	nieuwe toevoeging	geraamde rente 1,50%	bij te ramen rente	nieuwe renteraming 1,50%	geraamde onttrekking	bij te ramen onttrekking	nieuwe onttrekking		
Algemene risicoreserve	42.110	39.868	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42.110	39.868
Algemene reserve	100.867	112.507	-	-	-	-	-	-	-	653	-	100.214	111.854
Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel	163.769	153.769	-	-	-	-	-	-	-	-	-	163.769	153.769
Algemene reserve grondzaken	70.003	76.302	7.007	-	7.007	-	-	-	-	10.000	-	67.010	73.309
Algemene reserve egalisatie plafond BCF	7.931	5.797	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.931	5.797
Algemene financieringsreserve	402.538	402.561	3.595	-	3.595	-	-	-	-	3.595	-	402.538	402.561
Algemene reserves	787.218	790.804	10.602	-	10.602	-	-	-	-	14.248	-	783.572	787.158
Reserve Europese programma's	24.152	15.895	-	-	-	364	-126	238	1.898	-107	1.791	22.618	14.342
Reserve provinciale infrastructuur	1.173	1.172	-	-	-	55	-	55	-	-	-	1.228	1.227
Reserve waterwegen	4.960	1.960	-	-	-	88	-	88	-	-	-	5.048	2.048
Reserve bodemsanering	27.390	14.093	-	-	-	-	-	-	9.301	-	9.301	18.089	4.792
Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel	141.967	146.635	-	-	-	-	-	-	524	-	524	141.443	146.111
Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland	89.427	100.820	46.569	-	46.569	-	-	-	56.991	300	57.291	79.005	90.098
Reserve afrekening pMJP/ILG	6.521	3.309	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.521	3.309
Reserve Verkeer en Vervoer	-2.141	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2.141	-
Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer	52.402	50.194	-	-	-	-	-	-	998	-	998	51.404	49.196
Reserve dekking kapitaallasten activa	275.386	281.596	8.000	-	8.000	-	-	-	2.933	-	2.933	280.453	286.663
Reserve openbaar vervoer	30.000	30.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.000	30.000
Reserve drinkwater	-	1.152	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.152
Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland	1.375	2.887	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.375	2.887
Bestemmingsreserves	652.612	649.713	54.569	-	54.569	562	-126	381	72.645	193	72.838	635.043	631.825
Resultaat	22.988	22.988	23.940	-	23.940	-	-	-	-	-	-	46.928	46.928
Eigen vermogen	1.462.818	1.463.505	89.111	-	89.111	562	-126	381	86.893	193	87.086	1.465.543	1.465.911

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Eigen vermogen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2023	Nieuw geraamd saldo begin 2023	Mutaties 2023									Geraamd saldo eind 2023	Nieuw geraamd saldo eind 2023
			toevoegingen						onttrekkingen				
			geraamde toevoeging	bij te ramen toevoeging	nieuwe toevoeging	geraamde rente 1,50%	bij te ramen rente	nieuwe renteraming 1,50%	geraamde onttrekking	bij te ramen onttrekking	nieuwe onttrekking		
Algemene risicoreserve	42.110	39.868	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42.110	39.868
Algemene reserve	100.214	111.854	-	-	-	-	-	-	-	653	-	99.561	111.201
Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel	163.769	153.769	-	-	-	-	-	-	-	-	-	163.769	153.769
Algemene reserve grondzaken	67.010	73.309	7.007	-	7.007	-	-	-	-	10.000	-	64.017	70.316
Algemene reserve egalisatie plafond BCF	7.931	5.797	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.931	5.797
Algemene financieringsreserve	402.538	402.561	3.395	-	3.395	-	-	-	-	3.395	-	402.538	402.561
Algemene reserves	783.572	787.158	10.402	-	10.402	-	-	-	-	14.048	-	779.926	783.512
Reserve Europese programma's	22.618	14.342	-	-	-	341	-126	215	1.834	-	1.834	21.125	12.723
Reserve provinciale infrastructuur	1.228	1.227	-	-	-	57	-	57	-	-	-	1.285	1.284
Reserve waterwegen	5.048	2.048	-	-	-	92	-	92	-	-	-	5.140	2.140
Reserve bodemsanering	18.089	4.792	-	-	-	-	-	-	87	-	87	18.002	4.705
Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel	141.443	146.111	-	-	-	-	-	-	490	-	490	140.953	145.621
Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland	79.005	90.098	46.569	-	46.569	-	-	-	38.112	300	38.412	87.462	98.255
Reserve afrekening pMJP/ILG	6.521	3.309	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.521	3.309
Reserve Verkeer en Vervoer	-2.141	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2.141	-
Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer	51.404	49.196	-	-	-	-	-	-	998	-	998	50.406	48.198
Reserve dekking kapitaallasten activa	280.453	286.663	8.000	-	8.000	-	-	-	3.015	-	3.015	285.438	291.648
Reserve openbaar vervoer	30.000	30.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.000	30.000
Reserve drinkwater	-	1.152	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.152
Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland	1.375	2.887	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.375	2.887
Bestemmingsreserves	635.043	631.825	54.569	-	54.569	490	-126	364	44.536	300	44.836	645.566	641.922
Resultaat	46.928	46.928	23.082	-	23.082	-	-	-	-	-	-	70.010	70.010
Eigen vermogen	1.465.543	1.465.911	88.053	-	88.053	490	-126	364	58.584	300	58.884	1.495.502	1.495.444

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Voorzieningen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Saldo per 31.12.2018 cf. Begroting 2019	Saldo per 31.12.2018 cf. Jaarstukken 2018	Mutaties 2019									Geraamd saldo eind 2019	Nieuw geraamd saldo eind 2019			
			toevoegingen			onttrekkingen										
			geraamde toevoeging	bij te ramen toevoeging	nieuwe toevoeging	geraamde IB ¹ 1,50%	bij te ramen IB	nieuwe geraamde IB 1,50%	geraamde aanwendingen ²	bij te ramen aanwendingen	nieuw geraamde aanwendingen			geraamde vrijval	bij te ramen vrijval	nieuw geraamde vrijval
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	24.737	25.111	1.384	150	1.534	117	-23	94	2.171	-	2.171	-	800	800	24.067	23.768
Voorziening natuurbeleidsplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	7.542	8.922	450	-	450	-	-	-	300	-	300	-	-	-	7.692	9.072
Voorziening resultaten gebiedsexploitaties	14.726	13.567	-	-	-	117	-23	94	-	-	-	-	-	-	14.843	13.661
Voorziening reorganisatie	1.046	846	-	-	-	-	-	-	150	-	150	-	-	-	896	696
Voorziening besteding grondwaterheffing	1.423	1.776	934	150	1.084	-	-	-	1.721	-	1.721	-	800	800	636	339
Egalisatievoorzieningen	4.052	7.366	15.770	-1.034	14.736	121	-11	110	17.331	-1.034	16.297	-	-	-	2.612	5.915
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	4.052	7.366	15.770	-1.034	14.736	121	-11	110	17.331	-1.034	16.297	-	-	-	2.612	5.915
Voorziening beheer en onderhoud prov. infrastr. wegen incl. kunstwerken	2.316	4.342	13.645	-1.300	12.345	95	-30	65	15.180	-1.300	13.880	-	-	-	876	2.872
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur waterwegen	1.736	3.024	2.125	266	2.391	26	19	45	2.151	266	2.417	-	-	-	1.736	3.043
Balanspost voorzieningen	28.789	32.477	17.154	-884	16.270	238	-34	204	19.502	-1.034	18.468	-	800	800	26.679	29.683
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	42.472	44.281	2.204	-	2.204	-	-	-	1.878	-250	1.628	268	-	268	42.530	44.589
Voorziening lening Stichting WMC	500	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	500
Voorziening participatie HMO	1.161	2.024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.161	2.024
Voorziening afwikkeling verkoop Essent ESCROW	103	103	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103	103
Voorziening ontwikkeling aardwarmte Koekoekspolder	1.870	1.869	-	-	-	-	-	-	123	-	123	118	-	118	1.629	1.628
Voorziening lening Empyro Hengelo	1.313	-	-	-	-	-	-	-	250	-250	-	-	-	-	1.063	-
Voorziening verplaatsing Stork Hengelo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening waarderisico ILG/EHS opstallen en gronden	13.741	14.524	2.204	-	2.204	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.945	16.728
Voorziening afwikkeling verkoop Attero ESCROW	1.505	1.505	-	-	-	-	-	-	1.505	-	1.505	-	-	-	-	-
Voorziening lening Sanderink Technology Centre	10.000	10.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.000	10.000
Voorziening grondbezit	257	175	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	257	175
Voorziening dubieuze debiteuren	5.197	5.170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	-	150	5.047	5.020
Voorziening revolving fund grondvoorraad	333	488	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	333	488
Voorziening deelneming HFO	6.492	7.923	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.492	7.923
Voorziening Energiefonds Overijssel	-	12.144	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.144
Voorziening lening A1	-	10.538	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.538
Voorzieningen in mindering gebracht op activa	42.472	66.963	2.204	-	2.204	-	-	-	1.878	-250	1.628	268	-	268	42.530	67.271
Voorzieningen	71.261	99.440	19.358	-884	18.474	238	-34	204	21.380	-1.284	20.096	268	800	1.068	69.209	96.954

¹ Instandhoudingsbijdrage, deze wordt alleen toegevoegd als het risico toeneemt door inflatoire effecten of op basis van wettelijke voorschriften.

² Aanwendingen betreffen bij de 'balanspost voorzieningen' bestedingen en bij de 'voorzieningen in mindering gebracht op activa' afwaarderingen.

³ Instandhoudingsbijdrage voor het onderdeel XL Businesspark bedraagt 2% zoals vastgesteld via Statenbesluit PS/2016/985.

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Voorzieningen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2020	Nieuw geraamd saldo begin 2020	Mutaties 2020									Geraamd saldo eind 2020	Nieuw geraamd saldo eind 2020			
			toevoegingen			onttrekkingen										
			geraamde toevoeging	bij te ramen toevoeging	nieuwe toevoeging	geraamde IB 1,50%	bij te ramen IB	nieuwe geraamde IB 1,50%	geraamde aanwendingen	bij te ramen aanwendingen	nieuw geraamde aanwendingen			geraamde vrijval	bij te ramen vrijval	nieuw geraamde vrijval
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	24.067	23.768	1.384	-	1.384	120	-24	96	1.700	-	1.700	-	800	800	23.871	22.748
Voorziening natuurbeleidsplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	7.692	9.072	450	-	450	-	-	-	300	-	300	-	-	-	7.842	9.222
Voorziening resultaten gebiedsexploitaties	14.843	13.661	-	-	-	120	-24	96	-	-	-	-	-	-	14.963	13.757
Voorziening reorganisatie	896	696	-	-	-	-	-	-	120	-	120	-	-	-	776	576
Voorziening besteding grondwaterheffing	636	339	934	-	934	-	-	-	1.280	-	1.280	-	800	800	290	-807
Egalisatievoorzieningen	2.612	5.915	15.770	242	16.012	99	-10	89	18.331	242	18.573	-	-	-	150	3.443
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	2.612	5.915	15.770	242	16.012	99	-10	89	18.331	242	18.573	-	-	-	150	3.443
Voorziening beheer en onderhoud prov. infrastr. wegen incl. kunstwerken	876	2.872	13.645	-24	13.621	73	-30	43	16.180	-24	16.156	-	-	-	-1.586	380
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur waterwegen	1.736	3.043	2.125	266	2.391	26	20	46	2.151	266	2.417	-	-	-	1.736	3.063
Balanspost voorzieningen	26.679	29.683	17.154	242	17.396	219	-34	185	20.031	242	20.273	-	800	800	24.021	26.191
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	42.530	44.589	2.542	-	2.542	-	-	-	2.377	-250	2.127	-	-	-	42.695	45.004
Voorziening lening Stichting WMC	500	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	500
Voorziening participatie HMO	1.161	2.024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.161	2.024
Voorziening afwikkeling verkoop Essent ESCROW	103	103	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103	103
Voorziening ontwikkeling aardwarmte Koekoekspolder	1.629	1.628	-	-	-	-	-	-	127	-	127	-	-	-	1.502	1.501
Voorziening lening Empyro Hengelo	1.063	-	-	-	-	-	-	-	250	-250	-	-	-	-	813	-
Voorziening verplaatsing Stork Hengelo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening waarderisico ILG/EHS opstallen en gronden	15.945	16.728	2.542	-	2.542	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.487	19.270
Voorziening afwikkeling verkoop Attero ESCROW	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening lening Sanderink Technology Centre	10.000	10.000	-	-	-	-	-	-	2.000	-	2.000	-	-	-	8.000	8.000
Voorziening grondbezit	257	175	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	257	175
Voorziening dubieuze debiteuren	5.047	5.020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.047	5.020
Voorziening revolving fund grondvoorraad	333	488	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	333	488
Voorziening deelneming HFO	6.492	7.923	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.492	7.923
Voorziening Energiefonds Overijssel	-	12.144	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.144
Voorziening lening A1	-	10.538	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.538
Voorzieningen in mindering gebracht op activa	42.530	67.271	2.542	-	2.542	-	-	-	2.377	-250	2.127	-	-	-	42.695	67.686
Voorzieningen	69.209	96.954	19.696	242	19.938	219	-34	185	22.408	-8	22.400	-	800	800	66.716	93.877

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Voorzieningen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2021	Nieuw geraamd saldo begin 2021	Mutaties 2021									Geraamd saldo eind 2021	Nieuw geraamd saldo eind 2021			
			toevoegingen			onttrekkingen										
			geraamde toevoeging	bij te ramen toevoeging	nieuwe toevoeging	geraamde IB 1,50%	bij te ramen IB	nieuwe geraamde IB 1,50%	geraamde aanwendingen	bij te ramen aanwendingen	nieuw geraamde aanwendingen			geraamde vrijval	bij te ramen vrijval	nieuw geraamde vrijval
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	23.871	22.748	1.384	-	1.384	122	-24	98	1.825	-	1.825	-	800	800	23.552	21.605
Voorziening natuurbeleidsplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	7.842	9.222	450	-	450	-	-	-	300	-	300	-	-	-	7.992	9.372
Voorziening resultaten gebiedsexploitaties	14.963	13.757	-	-	-	122	-24	98	-	-	-	-	-	-	15.085	13.855
Voorziening reorganisatie	776	576	-	-	-	-	-	-	120	-	120	-	-	-	656	456
Voorziening besteding grondwaterheffing	290	-807	934	-	934	-	-	-	1.405	-	1.405	-	800	800	-181	-2.078
Egalisatievoorzieningen	150	3.443	15.770	242	16.012	62	-10	52	15.831	242	16.073	-	-	-	151	3.434
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	150	3.443	15.770	242	16.012	62	-10	52	15.831	242	16.073	-	-	-	151	3.434
Voorziening beheer en onderhoud prov. infrastr. wegen incl. kunstwerken	-1.586	380	13.645	-24	13.621	36	-30	6	13.680	-24	13.656	-	-	-	-1.585	351
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur waterwegen	1.736	3.063	2.125	266	2.391	26	20	46	2.151	266	2.417	-	-	-	1.736	3.083
Balanspost voorzieningen	24.021	26.191	17.154	242	17.396	184	-34	150	17.656	242	17.898	-	800	800	23.703	25.039
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	42.695	45.004	2.184	-	2.184	-	-	-	2.383	-250	2.133	-	-	-	42.496	45.055
Voorziening lening Stichting WMC	500	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	500
Voorziening participatie HMO	1.161	2.024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.161	2.024
Voorziening afwikkeling verkoop Essent ESCROW	103	103	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103	103
Voorziening ontwikkeling aardwarmte Koekoekspolder	1.502	1.501	-	-	-	-	-	-	133	-	133	-	-	-	1.369	1.368
Voorziening lening Empyro Hengelo	813	-	-	-	-	-	-	-	250	-250	-	-	-	-	563	-
Voorziening verplaatsing Stork Hengelo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening waarderisico ILG/EHS opstallen en gronden	18.487	19.270	2.184	-	2.184	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.671	21.454
Voorziening afwikkeling verkoop Attero ESCROW	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening lening Sanderink Technology Centre	8.000	8.000	-	-	-	-	-	-	2.000	-	2.000	-	-	-	6.000	6.000
Voorziening grondbezit	257	175	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	257	175
Voorziening dubieuze debiteuren	5.047	5.020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.047	5.020
Voorziening revolving fund grondvoorraad	333	488	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	333	488
Voorziening deelneming HFO	6.492	7.923	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.492	7.923
Voorziening Energiefonds Overijssel	-	12.144	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.144
Voorziening lening A1	-	10.538	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.538
Voorzieningen in mindering gebracht op activa	42.695	67.686	2.184	-	2.184	-	-	-	2.383	-250	2.133	-	-	-	42.496	67.737
Voorzieningen	66.716	93.877	19.338	242	19.580	184	-34	150	20.039	-8	20.031	-	800	800	66.199	92.776

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Voorzieningen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2022	Nieuw geraamd saldo begin 2022	Mutaties 2022											Geraamd saldo eind 2022	Nieuw geraamd saldo eind 2022	
			toevoegingen						onttrekkingen							
			geraamde toevoeging	bij te ramen toevoeging	nieuwe toevoeging	geraamde IB 1,50%	bij te ramen IB	nieuwe geraamde IB 1,50%	geraamde aanwendingen	bij te ramen aanwendingen	nieuw geraamde aanwendingen	geraamde vrijval	bij te ramen vrijval			nieuw geraamde vrijval
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	23.552	21.605	1.384	-	1.384	-	-	-	982	-	982	-	-	-	23.954	22.007
Voorziening natuurbeleidsplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	7.992	9.372	450	-	450	-	-	-	300	-	300	-	-	-	8.142	9.522
Voorziening resultaten gebiedsexploitaties	15.085	13.855	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.085	13.855
Voorziening reorganisatie	656	456	-	-	-	-	-	-	110	-	110	-	-	-	546	346
Voorziening besteding grondwaterheffing	-181	-2.078	934	-	934	-	-	-	572	-	572	-	-	-	181	-1.716
Egalisatievoorzieningen	151	3.434	15.770	242	16.012	62	-11	51	15.831	242	16.073	-	-	-	152	3.424
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	151	3.434	15.770	242	16.012	62	-11	51	15.831	242	16.073	-	-	-	152	3.424
Voorziening beheer en onderhoud prov. infrastr. wegen incl. kunstwerken	-1.585	351	13.645	-24	13.621	36	-31	5	13.680	-24	13.656	-	-	-	-1.584	321
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur waterwegen	1.736	3.083	2.125	266	2.391	26	20	46	2.151	266	2.417	-	-	-	1.736	3.103
Balanspost voorzieningen	23.703	25.039	17.154	242	17.396	62	-11	51	16.813	242	17.055	-	-	-	24.106	25.431
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	42.496	45.055	1.097	-	1.097	-	-	-	2.383	-250	2.133	-	-	-	41.210	44.019
Voorziening lening Stichting WMC	500	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	500
Voorziening participatie HMO	1.161	2.024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.161	2.024
Voorziening afwikkeling verkoop Essent ESCROW	103	103	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103	103
Voorziening ontwikkeling aardwarmte Koekoekspolder	1.369	1.368	-	-	-	-	-	-	133	-	133	-	-	-	1.236	1.235
Voorziening lening Empyro Hengelo	563	-	-	-	-	-	-	-	250	-250	-	-	-	-	313	-
Voorziening verplaatsing Stork Hengelo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening waarderisico ILG/EHS opstallen en gronden	20.671	21.454	1.097	-	1.097	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21.768	22.551
Voorziening afwikkeling verkoop Attero ESCROW	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening lening Sanderink Technology Centre	6.000	6.000	-	-	-	-	-	-	2.000	-	2.000	-	-	-	4.000	4.000
Voorziening grondbezit	257	175	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	257	175
Voorziening dubieuze debiteuren	5.047	5.020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.047	5.020
Voorziening revolving fund grondvoorraad	333	488	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	333	488
Voorziening deelneming HFO	6.492	7.923	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.492	7.923
Voorziening Energiefonds Overijssel	-	12.144	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.144
Voorziening lening A1	-	10.538	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.538
Voorzieningen in mindering gebracht op activa	42.496	67.737	1.097	-	1.097	-	-	-	2.383	-250	2.133	-	-	-	41.210	66.701
Voorzieningen	66.199	92.776	18.251	242	18.493	62	-11	51	19.196	-8	19.188	-	-	-	65.316	92.132

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Voorzieningen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2023	Nieuw geraamd saldo begin 2023	Mutaties 2023									Geraamd saldo eind 2023	Nieuw geraamd saldo eind 2023			
			toevoegingen			onttrekkingen										
			geraamde toevoeging	bij te ramen toevoeging	nieuwe toevoeging	geraamde IB 1,50%	bij te ramen IB	nieuwe geraamde IB 1,50%	geraamde aanwendingen	bij te ramen aanwendingen	nieuw geraamde aanwendingen			geraamde vrijval	bij te ramen vrijval	nieuw geraamde vrijval
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	23.954	22.007	1.384	-	1.384	-	-	-	962	-	962	-	-	-	24.376	22.429
Voorziening natuurbeleidsplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	8.142	9.522	450	-	450	-	-	-	300	-	300	-	-	-	8.292	9.672
Voorziening resultaten gebiedsexploitatie	15.085	13.855	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.085	13.855
Voorziening reorganisatie	546	346	-	-	-	-	-	-	90	-	90	-	-	-	456	256
Voorziening besteding grondwaterheffing	181	-1.716	934	-	934	-	-	-	572	-	572	-	-	-	543	-1.354
Egalisatievoorzieningen	152	3.424	15.770	242	16.012	62	-10	52	15.831	242	16.073	-	-	-	153	3.415
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	152	3.424	15.770	242	16.012	62	-10	52	15.831	242	16.073	-	-	-	153	3.415
Voorziening beheer en onderhoud prov. infrastr. wegen incl. kunstwerken	-1.584	321	13.645	-24	13.621	36	-31	5	13.680	-24	13.656	-	-	-	-1.583	291
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur waterwegen	1.736	3.103	2.125	266	2.391	26	21	47	2.151	266	2.417	-	-	-	1.736	3.124
Balanspost voorzieningen	24.106	25.431	17.154	242	17.396	62	-10	52	16.793	242	17.035	-	-	-	24.529	25.844
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	41.210	44.019	-	-	-	-	-	-	2.133	-	2.133	-	-	-	39.077	41.886
Voorziening lening Stichting WMC	500	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	500
Voorziening participatie HMO	1.161	2.024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.161	2.024
Voorziening afwikkeling verkoop Essent ESCROW	103	103	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103	103
Voorziening ontwikkeling aardwarmte Koekoekspolder	1.236	1.235	-	-	-	-	-	-	133	-	133	-	-	-	1.103	1.102
Voorziening lening Empyro Hengelo	313	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	313	-
Voorziening verplaatsing Stork Hengelo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening waarderisico ILG/EHS opstallen en gronden	21.768	22.551	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21.768	22.551
Voorziening afwikkeling verkoop Attero ESCROW	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening lening Sanderink Technology Centre	4.000	4.000	-	-	-	-	-	-	2.000	-	2.000	-	-	-	2.000	2.000
Voorziening grondbezit	257	175	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	257	175
Voorziening dubieuze debiteuren	5.047	5.020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.047	5.020
Voorziening revolving fund grondvoorraad	333	488	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	333	488
Voorziening deelneming HFO	6.492	7.923	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.492	7.923
Voorziening Energiefonds Overijssel	-	12.144	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.144
Voorziening lening A1	-	10.538	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.538
Voorzieningen in mindering gebracht op activa	41.210	66.701	-	-	-	-	-	-	2.133	-	2.133	-	-	-	39.077	64.568
Voorzieningen	65.316	92.132	17.154	242	17.396	62	-10	52	18.926	242	19.168	-	-	-	63.606	90.412

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Doeluitkeringen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Saldo per 31.12.2018 cf. Begroting 2019	Saldo per 31.12.2018 cf. Jaar- stukken 2018	Mutaties 2019											Geraamd saldo eind 2019	Nieuw geraamd saldo eind 2019		
			verwachte ontvangst	bij te ramen ontvangst	nieuwe verwachte ontvangst	geraamde rente ¹ 1,50%	bij te ramen rente	nieuwe renteraming 1,50%	geraamde aanwen- dingen	bij te ramen aanwen- dingen	nieuw ge- raamde aan- wendingen	geraamde terug- betalingen	bij te ramen terug- betalingen			nieuw geraamde terug-	
Doeluitkering verbetering N34	721	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	721	-
Doeluitkering geluidssanering NaNOV	470	478	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	470	478
Doeluitkering ELENA	820	-146	781	-	781	-	-	-	981	-	981	-	-	-	-	620	-346
Doeluitkering Europese POP3-subsidies RvON	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vooruitontvangen doeluitkeringen (overlopende passiva)	2.011	332	781	-	781	-	-	-	981	-	981	-	-	-	-	1.811	132

¹ Rente wordt alleen toegevoegd op basis van wettelijke voorschriften of juridische bindende afspraken over het saldo van de doeluitkering.

² Rente is gebaseerd op het percentage waarmee de afkoopsom in bepaald (4,5%), gelet op de verwachte afronding in 2018 is de rentetoevoeging vanaf 2019 niet meer geraamd.

³ Negatieve saldi betreffen nog te ontvangen doeluitkeringen (overlopende activa) en worden in de balans afzonderlijk gepresenteerd.

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Doeluitkeringen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2020	Nieuw geraamd saldo begin 2020	Mutaties 2020											Geraamd saldo eind 2020	Nieuw geraamd saldo eind 2020		
			verwachte ontvangst	bij te ramen ontvangst	nieuwe verwachte ontvangst	geraamde rente 1,50%	bij te ramen rente	nieuwe renteraming 1,50%	geraamde aanwendingen	bij te ramen aanwendingen	nieuw geraamde aanwendingen	geraamde terugbetalingen	bij te ramen terugbetalingen			nieuw geraamde terug-	
Doeluitkering verbetering N34	721	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	721	-
Doeluitkering geluidssanering NaNOV	470	478	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	470	478
Doeluitkering ELENA	620	-346	-	-	-	-	-	-	120	-	120	-	-	-	-	500	-466
Doeluitkering Europese POP3-subsidies RvON	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vooruitontvangen doeluitkeringen (overlopende passiva)	1.811	132	-	-	-	-	-	-	120	-	120	-	-	-	-	1.691	12

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Doeluitkeringen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2021	Nieuw geraamd saldo begin 2021	Mutaties 2021											Geraamd saldo eind 2021	Nieuw geraamd saldo eind 2021	
			verwachte ontvangst	bij te ramen ontvangst	nieuwe verwachte ontvangst	geraamde rente 1,50%	bij te ramen rente	nieuwe renteraming 1,50%	geraamde aanwendingen	bij te ramen aanwendingen	nieuw geraamde aanwendingen	geraamde terugbetalingen	bij te ramen terugbetalingen			nieuw geraamde terug-
Doeluitkering verbetering N34	721	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	721	-
Doeluitkering geluidssanering NaNOV	470	478	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	470	478
Doeluitkering ELENA	500	-466	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	-466
Doeluitkering Europese POP3-subsidies RvON	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vooruitontvangen doeluitkeringen (overlopende passiva)	1.691	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.691	12

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Doeluitkeringen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2022	Nieuw geraamd saldo begin 2022	Mutaties 2022											Geraamd saldo eind 2022	Nieuw geraamd saldo eind 2022	
			verwachte ontvangst	bij te ramen ontvangst	nieuwe verwachte ontvangst	geraamde rente 1,50%	bij te ramen rente	nieuwe renteraming 1,50%	geraamde aanwendingen	bij te ramen aanwendingen	nieuw geraamde aanwendingen	geraamde terugbetalingen	bij te ramen terugbetalingen			nieuw geraamde terug-
Doeluitkering verbetering N34	721	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	721	-
Doeluitkering geluidssanering NaNOV	470	478	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	470	478
Doeluitkering ELENA	500	-466	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	-466
Doeluitkering Europese POP3-subsidies RvON	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vooruitontvangen doeluitkeringen (overlopende passiva)	1.691	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.691	12

Bijlage IV

Meerjarenramingen eigen vermogen, voorzieningen en doeluitkeringen Begroting 2019

Doeluitkeringen

bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Geraamd saldo begin 2023	Nieuw geraamd saldo begin 2023	Mutaties 2023											Geraamd saldo eind 2023	Nieuw geraamd saldo eind 2023		
			verwachte ontvangst	bij te ramen ontvangst	nieuwe verwachte ontvangst	geraamde rente 1,50%	bij te ramen rente	nieuwe renteraming 1,50%	geraamde aanwendingen	bij te ramen aanwendingen	nieuw geraamde aanwendingen	geraamde terugbetalingen	bij te ramen terugbetalingen			nieuw geraamde terug-	
Doeluitkering verbetering N34	721	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	721	-
Doeluitkering geluidssanering NaNOV	470	478	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	470	478
Doeluitkering ELENA	500	-466	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	-466
Doeluitkering Europese POP3-subsidies RvON	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vooruitontvangen doeluitkeringen (overlopende passiva)	1.691	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.691	12

Normenkader financiële rechtmatigheid 2019

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) worden eisen gesteld aan de controle van de jaarrekening door de accountant. Een van de uitgangspunten is dat hierbij aandacht moet worden besteed aan de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten en balansmutaties.

De door de accountant uit te voeren rechtmatigheidscontrole heeft daarbij als doel om vast te stellen dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de bepalingen in de wet- en regelgeving. Met andere woorden, er wordt gecontroleerd of het college van Gedeputeerde Staten bij het aangaan van transacties met financiële gevolgen de relevante bepalingen heeft nageleefd. Het gaat daarbij dus om de spelregels van hogere wet- en regelgevende organen en van de provincie zelf, die als norm gelden voor het college bij het aangaan van transacties. De accountant ondersteunt Provinciale Staten hiermee in haar controlerende functie.

De rechtmatigheidscontrole wordt gedaan aan de hand van het normenkader rechtmatigheid, die het volgende omvat¹:

- De goedkeuringstolerantie ten aanzien van fouten in de jaarrekening bedraagt 1% van de werkelijke lasten incl. toevoegingen aan de reserves. Ten aanzien van onzekerheden in de controle bedraagt de goedkeuringstolerantie 3% van de werkelijke lasten incl. toevoegingen aan de reserves.
- De controle van de rechtmatige totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties leidt algemeen gesproken tot de volgende drie extra toetsingscriteria ten opzichte van de controle voor het getrouwe beeld:
 - Het begrotingscriterium. Deze wordt voor de kerntaaklasten vastgesteld op kern-taakniveau en voor de personeelsgebonden lasten op het totaal aan personeelsgebonden lasten.
 - Het M&O-criterium. Het betreft hier de interne toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt bij het gebruik van overheidsregelingen (=misbruik) en de interne toetsing of derden bij het gebruik van overheidsregelingen geen (rechts)handelingen hebben verricht die in strijd zijn met het doel of de strekking van de regeling (=oneigenlijk gebruik).
 - Het voorwaarden criterium. Getoetst wordt of wettelijke regelgeving en besluiten van uw Staten worden nageleefd, voor zover deze regelgeving bepalingen bevat die van toepassing zijn op het financiële beheer c.q. het verrichten van beheershandelingen met financiële gevolgen. Dit geldt alleen voor de rechtmatigheidscriteria: recht, hoogte en duur.

In het kader van het voorwaarden criterium is hieronder een inventarisatie opgenomen van relevante regelgeving. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen wet- en regelgeving van hogere overheden (externe regelgeving) en van de provincie zelf (eigen regelgeving). Binnen de eigen regelgeving wordt onderscheid gemaakt tussen regelgeving van Provinciale Staten en regelgeving van andere bestuursorganen (Gedeputeerde Staten/Commissaris der Koning). Collegebesluiten vallen niet verplicht onder de rechtmatigheidscontrole, tenzij de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of PS-besluiten c.q. verordeningen.

Relevante externe wet- en regelgeving voor de rechtmatigheidstoets

Op het handelen van de provincie en haar bestuursorganen is een divers stelsel aan nationale en internationale wet- en regelgeving van toepassing. Te denken valt onder meer aan wetten in formele zin, algemene maatregelen van bestuur, ministeriële regelingen en Europese richtlijnen en verordeningen. Dit juridisch kader is voortdurend aan verandering onderhevig. Onderstaande lijst vormt een opsomming van enkele voorschriften die met name relevant zijn voor het financieel rechtmatig handelen van de provincie. Deze lijst is niet limitatief van aard.

¹ Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en Kadernota Rechtmatigheid 2018

Soort regeling	Titel
Wet	Algemene wet bestuursrecht (Awb)
Wet	Provinciewet (PW)
Wet	Burgerlijk wetboek (BW)
Ministeriële regeling	Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden
Wet	Ambtenarenwet (AW)
Wet	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)
Wet	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)
Wet	Zorgverzekeringswet (ZVW)
Wet	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA)
AMvB	Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers
Ministeriële regeling	Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers
	Collectieve arbeidsvoorwaardenregeling provincies
Besluit	Reisbesluit binnenland
Wet	Wet op de loonbelasting 1964 (LB)
Wet	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
Wet	Wet Naleving Europese regelgeving publieke entiteiten
Wet	Wet op de omzetbelasting 1968 (OB)
Wet	Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR)
Wet	Invorderingswet 1990 (Iw)
Ministeriële regeling	Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990
Wet	Wet op het BTW compensatiefonds (WBc)
Wet	Wet financiering decentrale overheden (Fido)
Ministeriële regeling	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)
AMvB	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
Wet	Financiële verhoudingswet (FVW)
Wet	Wet houdbare overheidsfinanciën
Wet	Wet op de motorrijtuigenbelasting (MRB)
Wet	Aanbestedingswet 2012
Wet	Wet markt en overheid
Wet	Wet inrichting landelijk Gebied
Wet	Wet BDU verkeer en vervoer
Wet	Wet bescherming persoonsgegevens (tot 25 mei 2018)
Wet	Algemene verordening gegevensbescherming (AVG): vanaf 25 mei 2018.
Wet	Wet op de vennootschapsbelasting 1969
Wet	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wet	Wet financieel toezicht
Verdrag EU	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (artikel 107,108 en 109 inzake staatsteun)
Verordening EU	Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad

Relevante eigen regelgeving voor de rechtmatigheidstoets

Bij de rechtmatigheidscontrole worden regelingen van PS betrokken en regelingen van andere bestuursorganen binnen de provincie indien de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of PS-besluiten c.q. verordeningen of indien deze naar eigen keuze worden toegevoegd. Bij beide categorieën gaat het echter alleen om regelingen die financiële gevolgen hebben. Dit leidt tot de onderstaande opsomming:

Regelingen Provinciale Staten
Algemene subsidieverordening Overijssel 2005
Belastingverordening Overijssel
Financiële verordening provincie Overijssel 2016
Omgevingsverordening Overijssel 2017
Planschadeverordening Overijssel 2012
Subsidieverordening Bodemsanering Bedrijfsterreinen Overijssel
Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning provincie Overijssel 2016 (op 3 januari 2017 in werking getreden)
Subsidieregeling Rivierdijken
Subsidieverordening Innovatiefonds Overijssel II B.V.
Subsidieverordening Innovatiekrediet Overijssel

Regelingen van andere bestuursorganen binnen de provincie
Bevoegdheidsbesluit Commissaris van de Koning
Bevoegdheidsbesluit Gedeputeerde Staten
Bevoegdheidslijsten
Financiële uitvoeringsregels provincie Overijssel 2017
Uitvoeringsbesluit belastingen Overijssel
Uitvoeringsbesluit subsidies Overijssel 2011, Uitvoeringsbesluit subsidies Overijssel 2017
Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer Overijssel
Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap Overijssel
Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer 2016
Subsidieregeling natuur en landschapsbeheer binnen de Natura 2000 gebieden de Wieden en de Weerribben
Regeling nadeelcompensatie Overijssel 2013
Regeling tegemoetkoming sanering Olfasfa 2016
Uitvoeringsregeling melding en registratie van financiële belangen provincie Overijssel 2016
Besluit verlagen subsidies agrarisch natuurbeheer
Regeling POP 3 subsidies provincie Overijssel
Regeling Aankoop Gronden Overijssel 2013
Beleidsregel nadeelcompensatie Ontwikkelopgave Natura 2000 Overijssel 2017
Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen
Beleidsregel openbare verkoop ingerichte natuur bestuurlijke verplichtingen
Regeling vergoeding voor wacht- en storingsdiensten provincie Overijssel 2018